

THE THREE-BODY PROBLEM

ดาวสามที่ อุบัติการณ์สงครามล้างโลก

เล่ม 1

นวนิยาย : เคียน

เรื่องย่อ รักรักรัก : แพล

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	7
คำนำผู้แปล	9
ภาคหนึ่ง ฤดูใบไม้ผลิที่เงียบสงบ	13
บทที่ 1 ช่วงเวลาบ๊าคลิ่ง	15
บทที่ 2 ฤดูใบไม้ผลิที่เงียบสงบ	28
บทที่ 3 หงอ้าน (หนึ่ง)	45
บทที่ 4 ชายแดนวิทยาศาสตร์	54
บทที่ 5 สัปดาห์วิทยาศาสตร์	70
บทที่ 6 มือปืนกับเจ้าของฟาร์ม	76
บทที่ 7 ซานตี้ โจวเหวินหวัง คำคืนอันยาวนาน	98
บทที่ 8 เย่เหวินเจี๋ย	115
บทที่ 9 แสงกะพริบแห่งจักรวาล	122
บทที่ 10 ต้าซือ	134
บทที่ 11 ซานตี้ โมจื่อ เปลวไฟร้อนแรง	143
บทที่ 12 หงอ้าน (สอง)	156
บทที่ 13 หงอ้าน (สาม)	167
บทที่ 14 หงอ้าน (สี่)	175
บทที่ 15 โคเปอร์นิคัสจักรวาลรูปกรวย สามตะวันบนท้องฟ้า	181
บทที่ 16 ปริศนาซานตี้	190
บทที่ 17 ซานตี้ นิวตัน ฟอนนอยแมนน์ ฉินสี่หวง ดวงอาทิตย์สามดวงเรียงกัน	208
บทที่ 18 งานชุมนุม	227

บทที่ 19	ซานถี โอนัสไต้ยน อนุสรณ์สถาน ลูกตุ้มนาฬิกา การฉีกขาดครั้งใหญ่	234
บทที่ 20	ซานถี การเดินทางไกล	246
ภาคสอง	การตกต่ำของมนุษยชาติ	251
บทที่ 21	ทัพบกภูบงโลก	253
บทที่ 22	หงอ้าน (ห้า)	262
บทที่ 23	หงอ้าน (หก)	275
บทที่ 24	ทรยศ	283
บทที่ 25	การตายของเหลยจื่อเฉิง หยางเว่ยหนิง	288
บทที่ 26	ไร้ค่าสารภาพ	294
บทที่ 27	อีแวนส์	308
บทที่ 28	สถานีหงอ้านสอง	318
บทที่ 29	องค์กรซานถีแห่งโลก	321
บทที่ 30	โปรตอนสองตัว	327
บทที่ 31	ปฏิบัติการกู้เจิง	335
บทที่ 32	เจ้าหน้าที่รับสัญญาณ	351
บทที่ 33	โซฟอน	363
บทที่ 34	แมลง	390
บทที่ 35	ซากสถานีหงอ้าน	396
	เกี่ยวกับผู้เขียน	399
	เกี่ยวกับผู้แปล	400

คำนำสำนักพิมพ์

“三体” (ซานตี้) นวนิยายแนววิทยาศาสตร์ของ หลิวฉือซิน เล่ม 1 ตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสารนิยายวิทยาศาสตร์โลก (Science Fiction World) ที่จีนแผ่นดินใหญ่ ตั้งแต่ ค.ศ. 2006 และจัดพิมพ์เป็นเล่มในปี ค.ศ. 2008 ส่วนเล่ม 2 และเล่ม 3 จัดพิมพ์ในช่วงปี ค.ศ. 2010

ในเรื่องกล่าวครอบคลุมทฤษฎีสำคัญๆ ในวิทยาศาสตร์ใหม่ ฟิสิกส์สมัยใหม่ ทั้งควอนตัมฟิสิกส์ ฟิสิกส์ดาราศาสตร์ ทฤษฎีซูเปอร์สตริง (Superstring Theory) ทฤษฎีเอ็ม (M-Theory) รวมถึงวิทยาการด้านคอมพิวเตอร์ นาโนเทคโนโลยี เกม VR (Virtual Reality Game) บางสิ่งคล้ายปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) ผสมผสานอารยธรรมจีนสมัยราชวงศ์ไว้อย่างพิสดาร ด้วยการดำเนินเรื่องแบบนิยายสืบสวนสอบสวน อีกทั้งยังมีส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสะท้อนปัญหาต่างๆ ของสภาพการณ์โลกปัจจุบันหลังช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมต่างๆ ในโลก โดยเฉพาะการปฏิวัติวัฒนธรรมในจีน ซึ่งผลกระทบด้านต่างๆ ส่งผลให้ตัวละครเกิดแรงจูงใจทำโครงการลับ ผู้เขียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์สิ่งต่างๆ นี้เข้าเป็นเรื่องราวได้อย่างล้าลึก บรรยายให้เห็นเรื่องราวหลายมิติ หลายสนาม ประหนึ่งว่าเรื่องราวทั้งหมดเป็นจักรวาลในอะตอมเดียวกัน

ผลงานชุดนี้โด่งดังมากในกลุ่มผู้อ่านที่อ่านอักษรจีนด้วยย่อได้ จากนั้นได้จัดพิมพ์ในได้หัววัน ปี ค.ศ. 2011 ด้วยชื่อเดียวกัน โดยใช้อักษรจีนอีกแบบหนึ่งคือ “三體” และข้ามไปยังอีกฟากหนึ่งของโลก แพลเป็นภาษาอังกฤษโดยชาวจีนอีกคนหนึ่งคือ เคน หลิว (Ken Liu) จัดพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ. 2014 ใช้ชื่อชุดไตรภาคนี้ว่า Remembrance of Earth's Past ได้แก่ The Three-Body Problem, Death's End ส่วน The Dark Forest แพลโดย โจเอล มาร์ตินเซน (Joel Martinsen) โดยหลิวฉือซินใช้นามปากกาในงานฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดนี้ว่า Cixin Liu

หลิวฉือซินมีงานประพันธ์หลายเล่ม ทว่า เล่มนี้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ กลุ่มผู้อ่านงานเขียนของเขาเพิ่มวงและขยายกว้างมากขึ้น ผู้อ่านส่วนมากแนะนำต่อกันไปอย่างชื่นชม ผ่านทางคลิปรีวิวหนังสือบ้าง บทความทางเว็บบล็อกบ้าง ไล่แฮชแท็กตามโพสต์ต่างๆ ในโลกโซเชียลเน็ตเวิร์กบ้าง โดยเฉพาะหลังจากนวนิยายแปลเรื่องนี้ได้รับรางวัลนวนิยายยอดเยี่ยมจากฮูโก อวอร์ด ปี ค.ศ. 2015 (Hugo Award for Best Novel) และมาร์กซังเกอร์เบิร์ก ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์เฟสบุ๊ก โพสต์ข้อความบนหน้าเพจของเขาว่ากำลังอ่านนวนิยายเรื่องนี้อยู่ บารัก โอบามา ในช่วงที่เขายังเป็นประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ก็อ่านหนังสือเล่มนี้ บุคคลชั้นนำของจีนและของโลกในสายเทคโนโลยีสารสนเทศ อีคอมเมิร์ซต่างชมหนังสือเล่มนี้ จนได้รับการแปลเป็นภาษาอื่นๆ เช่น ฝรั่งเศส สเปน ตุรกี เกาหลี เยอรมัน โปรตุเกส ฯลฯ และไทย กล่าวได้ว่าความสนใจต่อหนังสือเล่มนี้แพร่กระจายไปทั่วโลกแล้ว

นอกจากนี้ เนื้อหาจากนวนิยายยังได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์สามมิติจอยักษ์ผลิตโดยบริษัทในจีนเอง หากมองควบคู่ไปกับการพัฒนาของจีนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงด้านอวกาศซึ่งก้าวหน้าขึ้นมา ก็อาจเห็นว่าเป็นช่วงเวลาผลิบานของอุตสาหกรรมไซไฟจีน สอดรับกับงานเขียนแนววิทยาศาสตร์ของเขาและของนักเขียนแนววิทยาศาสตร์ชาวจีนที่โลกกำลังจับตา

เชื่อว่านวนิยายอวกาศไตรภาคชุดนี้จะช่วยเร่งให้ญาณทัศนะของผู้อ่านฟุ้งแผ่ไพศาล และอาจเห็นมิติพิเศษของชีวิตได้ในอนาคต

โพสต์บุ๊กส์

คำนำผู้แปล

นิยายวิทยาศาสตร์ชุดนี้เป็นเรื่องราวการต่อสู้และการเอาตัวรอดของสองอารยธรรมในกาแล็กซีทางช้างเผือก ฝ่ายหนึ่งคือดาวซานถ์ซึ่งเป็นดาวเคราะห์ของดวงอาทิตย์ (ดาวฤกษ์) สามดวงในกลุ่มดาวคนครึ่งม้า อีกฝ่ายคือโลกมนุษย์ ดาวซานถ์มีอารยธรรมยาวนานและล่มสลายครั้งแล้วครั้งเล่า เพราะถูกแผดเผาในยามที่โคจรเข้าใกล้ดวงอาทิตย์สามดวงพร้อมกัน เพื่อความอยู่รอดชาวซานถ์จึงมุ่งหาดาวเคราะห์ใหม่ที่มีสภาพเหมาะสมกว่าซึ่งก็คือโลก โดยส่งอนุภาคโปรตอนอัจฉริยะ (โซฟอน) ซึ่งเดินทางด้วยความเร็วแสงมาตระเตรียมการล่วงหน้า โดยพยายามหยุดยั้งการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ของชาวโลกสร้างอภินิหารอันเป็นปรากฏการณ์ที่ขัดกับหลักการทางวิทยาศาสตร์ สร้างกระแสคลื่นซานถ์ ฯลฯ เป็นจุดเริ่มต้นของการต่อสู้อันยาวนานกินเวลาหลายร้อยปีระหว่างซานถ์กับชาวโลก

เล่มหนึ่งเป็นปฐมบทของเรื่องราว เริ่มต้นด้วยเยเหวินเจี๋ย นักฟิสิกส์ดาราศาสตร์ที่เผชิญกับชะตากรรมอันโหดร้ายในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมของจีน เธอต้องสูญเสียน้องสาวในการต่อสู้อันบ้าคลั่งของเรดการ์ดสองฝ่าย ได้เห็นบิดาซึ่งเป็นอาจารย์วิชาฟิสิกส์ถูกกลุ่มเรดการ์ดทุบตีจนตายอย่างทารุณต่อหน้าต่อตา จากนั้นเธอก็ถูกย้ายไปยังทุ่งหญ้าไกลโพ้นในมองโกเลีย และได้ไปอยู่ในสถานีนางอันอันเป็นหน่วยงานลับเพื่อค้นหาชีวิตในอวกาศที่นั่นเองที่เธอค้นพบสัญญาณจากสิ่งมีชีวิตต่างดาว และกลายเป็นจุดเริ่มต้นที่มนุษย์ชาติต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่จะสูญสิ้นเผ่าพันธุ์

เรื่องสลับด้วยความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในวงการวิทยาศาสตร์ทั่วโลก เมื่อนักวิทยาศาสตร์จำนวนหนึ่งตายอย่างเป็นปริศนา จึงมีการสืบสวนเรื่องนี้ในขอบเขตทั่วโลก ตามมาด้วยเกม ‘ซานถ์’ ซึ่งเผยแพร่ในหมู่ปัญญาชน เป็นการจำลองประวัติศาสตร์อารยธรรมของดาวซานถ์ เพื่อชักจูงให้ชาวโลกเลื่อมใสและศรัทธาในอารยธรรมซานถ์ และเป็นหนึ่งในแผนการของกองทัพกบฏซานถ์ของชาวโลก ซึ่งประกอบด้วยผู้คนที่สิ้นหวังต่อปัญหาในสังคมโลก หวังจะอาศัยอารยธรรมต่างดาวมาช่วยแก้ไข วังเหมียวผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี

นาโนถูกดึงเข้าไปพัวพันกับกองทัพภกษานที่ผ่านการเล่นเกมจนแทบเอาชีวิตไม่รอด โชคดีที่ได้ตัวสี่อนายตำรวจจอมบ้าบิ่นช่วยเหลือไว้ มนุษยชาติจึงทำการตอบโต้ แต่ตอนจบของเรื่องก็พบว่าเทคโนโลยีของซานตี้สูงกว่ามาก ถึงขั้นที่ไม่อาจต่อต้านได้ แต่พวกเขาไม่สิ้นหวัง ไม่ยอมแพ้ มนุษย์จึงต้องต่อสู้เพื่อให้เผ่าพันธุ์อยู่รอด เรื่องราวต่อจากนี้จะปรากฏในเล่มต่อไป

นี่เป็นนิยายวิทยาศาสตร์ที่ดำเนินเรื่องอย่างสนุกตื่นเต้น เต็มไปด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์ที่ล้ำลึก ผ่างด้วยกลิ่นอายแบบนิยายนักสืบ เพื่อหาต้นตอของกองทัพภกษานตี้และแผนการยึดครองโลกของคนเหล่านี้ นิยายเรื่องนี้ได้รับรางวัลฮิวโกครั้งที่ 73 ซึ่งเป็นรางวัลระดับนานาชาติสำหรับนิยายวิทยาศาสตร์ยอดเยี่ยม เป็นหนึ่งในการประกันถึงความดีเด่นของหนังสือเล่มนี้

ผู้แปลมีความภูมิใจที่ได้แปลนิยายวิทยาศาสตร์ชั้นเยี่ยมเล่มนี้ พร้อมกับได้ร่วมสนุกตื่นเต้นไปกับจินตนาการอันล้ำลึกของเรื่องและจิตใจต่อสู้ของมนุษย์ ขอขอบคุณสำนักพิมพ์โพสต์บุ๊กส์ที่ไว้วางใจให้ผู้แปลได้ถ่ายทอดนิยายเรื่องนี้เป็นภาษาไทย หวังว่าผู้อ่านจะสนุกตื่นเต้นและได้ความรู้เชิงวิทยาศาสตร์จากนิยายเรื่องนี้

เรื่องชัย รักศรีอักษร

ทุกหนี่ง
ทุกใบไม้ผลิที่เจียบสง

บทที่ 1

ช่วงเวลาบ๊าคั้ง

ประเทศจีน ค.ศ. 1967

‘สหภาพแดง’ ได้ปฏิบัติภารกิจตีสักกองบัญชาการของ ‘กรม 4.28’ อย่างต่อเนื่องมาสองวันแล้ว utschสภาพโอบกสลับอยู่รอบตึกใหญ่ราวกับไฟที่กระหายไฟใน ผู้บัญชาการ ‘สหภาพแดง’ ร้อนใจเหมือนโดนไฟจี้ ไม่ยำเกรงทหารรักษาการณ์ ประจำตึกใหญ่ นักรบ ‘กรม 4.28’ จำนวนสองร้อยกว่าคนยังอ่อนหัดมากเมื่อเทียบกับ ‘สหภาพแดง’ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อต้นปี 1966 ทั้งยังเคยร่วมการเดินขบวน ส้ำแดงพลังและการเคลื่อนไหวปฏิสัมพันธ์ครั้งใหญ่มาแล้ว ผู้บัญชาการสหภาพ กลัวอย่างเดียวคือเตาเหล็กขนาดใหญ่ลึบกว่าเตาบนตึก ซึ่งเต็มไปด้วยดินระเบิด อานุภาพร้ายแรง มีสายขนวนโยงถึงกัน แม้เขาไม่เห็นแต่ก็รู้ว่ามิระเบิดอยู่แน่นอน แค่กดปุ่มก็จะตายกันหมด และบรรดาเรดการ์ดของ ‘กรม 4.28’ ก็เด็ดเดี่ยวพอ

ที่จะทำ เมื่อเทียบกับเรดการ์ดรุ่นแรกที่ฝ้าฟันอันตรายมามากมายจนเดิบโตแล้ว ฝ่ายกบฏที่เกิดใหม่นี้ไม่ต่างจากฝูงหมาป่าบนกองไฟ ไม่มีอะไรนอกจากความ บ้าคลั่งและบ้าคลั่ง

บนดาดฟ้าตึกมีเงาร่างบอบบางปรากฏขึ้น เด็กสาวหน้าตาสะสวยกำลังโบกธง ‘4.28’ ผืนใหญ่ ทันทีที่เธอเผยตัวก็มีเสียงปืนดังสนั่นหวั่นไหวจากปลาย กระจบอกปืนหลายชนิด ทั้งปืนเก่าคร่ำครืออย่างปืนคาร์บินของอเมริกัน ปืนกลที่ ทำในเซ็ก รวมทั้งปืนเล็กยาวแบบสามสิบแปด ยังมีปืนเล็กยาวและปืนกลแบบ ทันสมัย...ปืนชนิดหลังได้จากการปล้นชิงกองทัพหลังการเผยแพร่ ‘บทวิจารณ์ เดือนสิงหา’¹ เมื่อรวมเข้ากับอาวุธที่ไม่ใช้ดินระเบิดอย่างหอกดาบประกอบกันเป็น ประวัติศาสตร์ยุคโลกที่เข้มข้นบทหนึ่ง...

ก่อนหน้านั้นของ ‘4.28’ เคยเล่นสนุกแบบนี้มาก่อน คนที่เผยตัวบน ดาดฟ้าตึกนอกจากโบกธงแล้ว บางครั้งยังใช้โทรโข่งประกาศคำขวัญหรือโพรย ไปปลิวลงมาทุกครั้ง แต่ทุกคนสามารถหลบพ้นท่ากระสุน สร้างเกียรติยศชื่อเสียง ให้ตัวเอง เห็นได้ชัดว่าเด็กสาวที่เผยตัวครั้งนี้ก็เชื่อมั่นว่าตนเองจะโชคดีเช่นกัน เธอโบก ธงรบกระพือความเป็นเยาวชนที่ลุกโชนของตัวเอง เผาผลาญศัตรูด้วยเปลวเพลิงนี้ ให้เป็นเถ้าถ่าน พลังนี้โลกในอนาคตจะถือกำเนิดขึ้นท่ามกลางเลือดที่ร้อนระอุของ เธอ...เธอลุ่มหลงในความเพ้อฝันที่ลุกโชนแดงเด่น จนกระทั่งถูกกระสุนปืนเล็กยาว นัดหนึ่งเจาะทะลุทรวงอก ทรวงอกของเด็กสาวอายุสิบห้าอ่อนนุ่ม กระสุนที่ทะลุ ผ่านจึงไม่ลดความเร็วส่งเสียงดังปูดขึ้นที่ด้านหลังของเธอ เรดการ์ดวัยเยาว์ร่วงลง จากตึกพร้อมกับผืนธง ร่างบอบบางร่วงลงช้ากว่าธง ล่องลอยลงมาราวกับนกน้อยที่ ยังอาลัยอาวรณ์ท้องฟ้า

นักรบ ‘สหภาพแดง’ พวกนี้หรือ บางคนพุ่งไปที่ใต้ตึกกระซาง 4.28 ออก ยกร่างบอบบางใต้ธงขึ้นมาชูวด ถือว่าเป็นสินสงคราม จากนั้นก็โยนร่างเธอขึ้นไป

¹ นิตยสารหงฉีได้ตีพิมพ์บทบรรณาธิการชื่อ ‘หยิบออกมาจากกองทัพ’ ส่งผลให้การโจมตี เขตทหารปล้นชิงปืนและดินระเบิดรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ สร้างกระแสการต่อสู้ด้วยอาวุธทั่วประเทศ

เหนือบานประตูเหล็ก เหล็กแหลมบนบานประตูส่วนใหญ่ถูกดึงออกไปใช้เป็นทอก ในช่วงแรกของการต่อสู้กันด้วยอาวุธ ร่างเธอแขวนห้อยอยู่กับเหล็กแหลมสองอันที่เหลื่อพอดี ช่วงขณะนั้นร่างที่อ่อนปวกเปียกเหมือนฟืนชีวิตอีกครั้ง เรดการ์ดของสหภาพแดงพากันถอยออกไป แล้วใช้ร่างซึ่งห้อยบนที่สูงเป็นเป้าฝึกยิง

สำหรับเธอแล้วท่ากระสุนข้างอ่อนโยนราวสายฝนไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกใดๆ แขนที่อ่อนนุ่มสั้นไหวเป็นพักๆ เหมือนปิดหอดฝนบนตัว จนกระทั่งกะโหลกเยาร์วัยแหงวันไปครึ่งหนึ่ง เหลือดวงตาดวงตางามเพียงข้างเดียวที่ยังคงจ้องมองท้องฟ้าสีครามของปี 1967 ด้วยแววดตาที่ไร้ความเจ็บปวด แต่แนบแน่นด้วยความซาบซึ้งและปรารถนา

ความจริงแล้วนับว่าเธอยังโชคดีกว่าคนอื่น อย่างน้อยก็ได้ตายท่ามกลางความรู้สึกซาบซึ้งในความงดงามของการสละชีพเพื่ออุดมการณ์

การปะทะอย่างดุเดือดเช่นนี้กระจายไปทั่วทุกมุมเมืองเหมือนซีฟิยูจำนวนมหาศาลทำการประมวผล เชื่อมโยง ‘การปฏิวัติวัฒนธรรม’ ให้เป็นหนึ่งเดียว ความบ้าคลั่งก็ไม่ต่างจากน้ำป่าที่ทะลักเข้าท่วมเมืองและแทรกซึมไปทั่วทุกซอกทุกมุม

บริเวณสนามของมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งแถบซานเหมิง การประชุมวิพากษ์ที่มีคนเข้าร่วมหลายพันคนดำเนินไปเกือบสองชั่วโมงแล้ว ในยามที่บ้านเมืองมีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายเช่นนี้ ทุกหนทุกแห่งมีการต่อสู้อย่างสลับซับซ้อนของกองกำลังแต่ละฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์กัน ในบริเวณมหาวิทยาลัยมีทั้งเรดการ์ด หน่วยปฏิบัติงานปฏิวัติวัฒนธรรม หน่วยโฆษณาการกรรมกร และหน่วยโฆษณากองทัพ มีการปะทะกันอย่างดุเดือดตลอดเวลา ทุกฝ่ายมีความขัดแย้งภายใน มีการแยกตัวออกมาตั้งกลุ่มใหม่ครั้งแล้วครั้งเล่า และเพื่อปกป้องผู้อยู่เบื้องหลังและยืนยันหลักการของตน ทำให้เกิดการต่อสู้ที่ห้ำหั่นกันอย่างโหดเหี้ยม แต่ในการวิพากษ์ครั้งนี้ผู้มีชื่อเสียงในแวดวงวิชาการตกเป็นเป้าหมายร่วมของทุกฝ่าย คนเหล่านี้จึงถูกโจมตีอย่างโหดร้ายจากแต่ละฝ่ายพร้อมกัน

เมื่อเทียบกับเหยื่อรายอื่นๆ ของการปฏิวัติวัฒนธรรมแล้ว ผู้มีชื่อเสียงในแวดวงวิชาการซึ่งเป็นพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติจะมีลักษณะพิเศษ คือช่วงแรกที่ถูกโจมตียังแสดงกิริยาเย่อหยิ่งและดิ่งตัน จึงมีอัตราการบาดเจ็บล้มตายมากที่สุด ระหว่างการวิพากษ์ที่เมืองหลวงภายในเวลาสี่สิบวัน คนเหล่านี้ถูกทุบตีเสียชีวิตกว่าหนึ่งพันเจ็ดร้อยคน แต่ส่วนใหญ่หนีความบ้ำคลั่งด้วยวิธีที่รวดเร็วกว่า เหล่าเสือ อุ้งหนังก่อไปจ้าน ฟู่เหลย จ้าวจิวจาง อี้ฉวิน เหวินเจีย และไห่เสี้ยน ฯลฯ ได้จบชีวิตที่เคยได้รับการยกย่องด้วยน้ำมือตนเอง

คนที่โชคดีรอดชีวิตจากช่วงนั้นจะเริ่มชินชากับการโจมตีอย่างโหดร้ายต่อเนื่อง และนี่เป็นเกราะป้องกันสภาพจิตใจของตนเอง ช่วยให้รอดพ้นจากการเสียดสี ในที่ประชุมวิพากษ์คนเหล่านี้มักจะมีอยู่ในอาการสะลึมสะลือ จะสะดุ้งตื่นก็ต่อเมื่อได้ยินเสียงชู่ตะคอก แล้วสารภาพความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกนับครั้งไม่ถ้วน จากนั้นคนส่วนหนึ่งก็จะเข้าสู่ระยะที่สาม การวิพากษ์อย่างยืดเยื้อยาวนานเหมือนถูกกรอกปรอทแนวความคิดการเมืองใหม่ใส่จิตสำนึก ทำให้ป้อมปราการความรู้และเหตุผลพังทลายลงอย่างสิ้นเชิง พวกเขาจึงเชื่อว่าตัวเองมีความผิด มองเห็นจริงๆ ว่าตนสร้างความเสียหายให้แก่ภารกิจอันยิ่งใหญ่ จึงร้องไห้ฟูมฟาย การสำนึกผิดนี้ล้ำลึกและจริงจังกว่าเหยื่อของการปฏิวัติวัฒนธรรมที่ไม่ใช่ปัญญาชน

แต่สำหรับพวกเรดการ์ดแล้วเหยื่อที่เข้าสู่สองระยะหลังน่าเบื่อที่สุด มีแต่เหยื่อระยะที่หนึ่งเท่านั้นที่ช่วยกระตุ้นประสาทที่ตื่นตัวอยู่แล้วให้ตื่นตัวเพิ่มขึ้นอีกเหมือนผ้าแดงในมือนักสู้วัฏระทิง แต่เหยื่ออย่างนี้ลดจำนวนลงเรื่อยๆ ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้อาจจะมีเหลือเพียงคนเดียว และเพราะเป็นของหายาก เขาจึงถูกเก็บไว้ให้ออกมาปรากฏตัวตอนท้ายสุดของการประชุมวิพากษ์

เย่เจ๋อไต้ยังรอดชีวิตมาได้ตั้งแต่เริ่มปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงเวลานี้และยังคงอยู่ในระยะที่หนึ่ง เขาไม่ยอมรับผิด ไม่ฆ่าตัวตาย และไม่ชินชา ขณะที่ศาสตราจารย์ฟิสิกส์ผู้นี้เดินขึ้นไปบนเวที ท่าทางของเขาแสดงออกอย่างชัดเจนว่าขอไม้กางเขนที่หนักกว่านี้อีก! สิ่งที่พวกเรดการ์ดให้เขาแบกนั้นหนักหนาสาหัสจริงๆ แต่ไม่ใช่

ไม้กางเขน คนอื่นที่อุทวิพากษ์จะสวมหมวกแหลมสูงโครงไม้ไผ่ แต่หมวกที่เขาใส่ เป็นโครงเหล็กหนาหนึ่งนิ้ว แผ่นป้ายที่แขวนอกก็ไม่ใช่ป้ายไม้ของคนอื่น แต่เป็น ประตูลูกเหล็กที่ถอดออกจากเตาอบในห้องทดลอง เขียนชื่อเขาด้วยสีดําและขีด กากบาทสี่แดงพาดทแยง

จำนวนเรดการ์ดที่คุมตัวเย่เจ้อไท่ขึ้นเวทีมีมากกว่าเหยื่ออื่นถึงเท่าตัว ทั้งหมดหกคน ชายสอง หญิงสี่ ชายหนุ่มทั้งสองคนก้าวเท้าอย่างหนักแน่นมีพลัง บุคลิกแบบหนุ่มบอลเชวิคที่มีประสบการณ์ ทั้งสองเป็นนักศึกษาปีสี่ ภาควิชาทฤษฎี ฟิสิกส์ คณะฟิสิกส์ เคยเป็นศิษย์ของเย่เจ้อไท่ เด็กสาวทั้งสองคนอายุน้อยกว่า เป็น นักเรียนมัธยมปีที่สองของโรงเรียนมัธยมในสังกัดมหาวิทยาลัย นักรบอายุน้อย สวมชุดทหารและคาดแถบที่แขนท่าทางซิ่งซังน่ายำเกรง รวากับกองไฟสีเขียวสีทอง ล้อมเย่เจ้อไท่ไว้ พอเขาปรากฏตัวผู้คนด้านล่างก็ตื่นเต้น เสียงตะโกนคำขวัญอย่าง อ่อนแรงเมื่อครูดังกระหึ่มขึ้นราวกับกระแสน้ำระลอกใหม่ซัดเข้ามาท่วมทุกสิ่ง

หลังจากอดทนรอให้เสียงตะโกนคำขวัญสงบลง หนึ่งในเรดการ์ดชายบน เวทีก็หันมาทักเยื่อ “เย่เจ้อไท่แกเชี่ยวชาญวิชาทฤษฎีกลศาสตร์ คงเห็นแล้วว่าแรงรวม อันยิ่งใหญ่ที่แกต่อต้านอยู่มีพลังมหาศาลแค่ไหน ขึ้นดิ่งด้นต่อไปก็มีแต่หนทางตาย! วันนี้ดำเนินการตามขั้นตอนการประชุมใหญ่ครั้งที่แล้ว ไม่ต้องพูดเรื่องไร้สาระ ตอบคำถามต่อไปนี้อย่างตรงไปตรงมา ในวิชาพื้นฐานของปีการศึกษาหกสองถึง หกห้า แกได้เพิ่มเนื้อหาทฤษฎีสัมพัทธภาพโดยผลการใช้ไหม”

“ทฤษฎีสัมพัทธภาพเป็นทฤษฎีต้นแบบของวิชาฟิสิกส์ วิชาพื้นฐานจะขาด เรื่องนี้ได้อย่างไร” เย่เจ้อไท่ตอบ

“พูดบ้าๆ!” เรดการ์ดสาวซึ่งยืนอยู่ข้างๆ พูดเสียงกร้าว “ไอน์สไตน์เป็น นักวิชาการปฏิบัติปฏิบัติ เขาเห็นแก่ลาภยศแผ่นหนึ่ไปสร้างระเบิดปรมาณูให้ จักรวรรดินิยมอเมริกา! ต้องสร้างวิทยาศาสตร์ที่ปฏิบัติ ต้องโค่นล้มธงดำแห่งทฤษฎี ของชนชั้นนายทุนที่มีทฤษฎีสัมพัทธภาพเป็นตัวแทน!”

เย่เจ้อไท่หนึ่งเงิบ เขาสะกดความรู้สึกเจ็บปวดจากหมวกเหล็กที่ศีรษะและ

ป้ายเหล็กที่อกจึงนั่งเงียบไม่ตอบคำถามที่ไม่สมควรตอบ ลูกศิษย์ด้านหลังของเขา
ขมวดคิ้วเล็กน้อย เด็กหญิงที่พูดเป็นเด็กที่ฉลาดที่สุดในจำนวนเรดการ์ดมัธยมต้น
สี่คน ชัดเจนว่าเธอเตรียมตัวไว้แล้ว เมื่อครูก่อนขึ้นเวทียังเห็นเธอท่องบทวิพากษ์อยู่
แต่การจะรับมือเย่เจ๋อไท่แค่คำขวัญไม่กี่ประโยคของเธอย่อมไม่ได้ผล วันนี้พวกเขา
จึงเตรียมอาวุธใหม่มาใช้กับอาจารย์ผู้นี้ หนึ่งในนั้นจึงโบกมือให้คนด้านล่าง

ศาสตราจารย์สาวหลินภรรยาของเย่เจ๋อไท่ อาจารย์สอนฟิสิกส์ในคณะ
เดียวกันลูกขึ้นยืนที่แถวหน้าสุดด้านล่าง แล้วเดินขึ้นเวที หล่อนสวมชุดสีเขียว
ไปไม้ซึ่งไม่เข้ากับตัวเลย เห็นชัดว่าหล่อนต้องการใส่สีใกล้เคียงกับเรดการ์ด แต่
คนที่คุ้นเคยกับสาวหลินจะรู้สึกแปลกๆ เมื่อนึกถึงภาพที่หล่อนสวมชุดกีฬาสวยหรู
เวลาสอน

“เย่เจ๋อไท่!” สาวหลินชี้หน้าสามีพร้อมกับตะคอก เห็นได้ชัดว่าหล่อนไม่คุ้น
กับสถานการณ์เช่นนี้ พยายามพูดตั้งแต่เสียงกลับลั่น “คุณคงคิดไม่ถึงว่าฉันจะลุกขึ้น
มาเปิดโปงคุณ วิพากษ์คุณใช่ไหม เมื่อก่อนฉันโดนคุณหลอก คุณหลอกฉันด้วย
โลกทัศน์และความคิดทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการปฏิวัติ! เวลานี้ฉันตาสว่าง
แล้วด้วยความช่วยเหลือของแม่ทัพน้อยแห่งการปฏิวัติ ฉันจะยืนอยู่ข้างการปฏิวัติ
อยู่ข้างประชาชน!” หล่อนมองลงไปด้านล่างของเวที “สหายทั้งหลาย แม่ทัพน้อย
แห่งการปฏิวัติทุกท่าน ครูแห่งการปฏิวัติทุกท่าน เราควรเข้าใจเนื้อแท้ที่เป็นปฏิปักษ์
ปฏิวัติของทฤษฎีสัมพัทธภาพของไอน์สไตน์ เนื้อแท้นี้เผยออกมาชัดเจนที่สุดใน
ทฤษฎีสัมพัทธภาพทั่วไป การเสนอแบบจำลองจักรวาลที่อยู่ในสถานะนิ่งปฏิเสธ
การเคลื่อนไหวของวัตถุขัดต่อวิชาวิธี! ยังเสนอว่าจักรวาลมีความจำกัดซึ่งก็คือ
ลัทธิจิตนิยมที่เป็นปฏิปักษ์ปฏิวัติอย่างสมบูรณ์...”

เย่เจ๋อไท่ยิ้มอย่างขมขื่นเมื่อฟังคำสาธยายเป็นคั่งเป็นแควของภรรยา
หลินผมหลอกคุณหรือ ที่จริงในใจผม คุณเป็นปริศนาตลอดมา ครั้งหนึ่งผมเคยขม
คุณให้พ่อคุณฟังว่าคุณมีพรสวรรค์ (พ่อคุณโชคดีที่จากโลกนี้ไปก่อนจึงรอดพ้นจาก
หายนะครั้งนี้) ท่านผู้เฒ่าสั่งหัวบอกว่าลูกสาวผมคงไม่สามารถสร้างผลงานใหม่

ด้านวิชาการได้ จากนั้นท่านยังพูดถ้อยคำที่สำคัญต่อชีวิตที่เหลือของผม หลินหลิน
ฉลาดเกินไป แต่การค้นคว้าทฤษฎีพื้นฐานจำเป็นต้อง

หลายปีต่อมาผมจึงเข้าใจคำพูดนี้มากขึ้นเรื่อยๆ หลินหลินฉลาดเกินไปจริงๆ
เมื่อหลายปีก่อนคุณก็ได้กลิ่นทิศทางลมด้านการเมืองของแวดวงวิชาการแล้ว และ
ได้ทำบางอย่างล่วงหน้า อย่างเช่นเวลาสอนคุณได้เปลี่ยนชื่อเรียกของกฎและ
ตัวแปรทางฟิสิกส์ส่วนใหญ่ เปลี่ยนกฎของโอห์มเป็นกฎความต้านทานไฟฟ้า
เปลี่ยนสมการของแมกซ์เวลล์เป็นสมการแม่เหล็กไฟฟ้า เปลี่ยนค่าคงที่ของพลังค์
เป็นค่าคงที่ของควอนตัม... คุณอธิบายให้นักศึกษาฟังว่า “ผลงานทางวิทยาศาสตร์
ทั้งหมดเป็นการตกผลึกทางภูมิปัญญาของประชาชนผู้ใช้แรงงานอันไพศาล
นักวิชาการที่มีชื่อเสียงของชนชั้นนายทุนเพียงแต่ขโมยภูมิปัญญาไป แต่ถึงกระนั้น
คุณก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับจาก ‘กระแสหลักของการปฏิวัติ’ คุณเองสิ แชนส์ก็ไม่มี
ปลอกแขนสีแดงแบบ ‘ครูปฏิวัติ’ คุณขึ้นมาเมื่อเปล่า ไม่มีสิทธิแม้แต่จะถือคิตพจน์?...
เพราะคุณเกิดในครอบครัวที่มีชื่อเสียงของจีนเก่า พ่อแม่คุณเป็นนักวิชาการที่
มีชื่อเสียง

พูดถึงไอน์สไตน์คุณมีเรื่องที่ต้องสารภาพมากกว่าผม ฤดูหนาวปี 1922
ไอน์สไตน์มาเยือนช่วงไหน (เซี่ยงไฮ้) เพราะพ่อคุณเก่งภาษาเยอรมัน จึงได้เป็น
ผู้ติดตามเขา คุณบอกผมหลายครั้งว่าพ่อคุณก้าวไปบนเส้นทางวิชาฟิสิกส์ เพราะ
ไอน์สไตน์สอนท่านด้วยตนเอง และที่คุณเลือกเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านฟิสิกส์เพราะ
ได้รับอิทธิพลจากพ่อ จึงถือว่าไอน์สไตน์เป็นอาจารย์ใหญ่ของคุณ เรื่องนี้ทำให้คุณ
ภูมิใจและมีความสุขมาก

ต่อมาผมจึงรู้ว่าพ่อคุณโกหกคุณด้วยเจตนาดี เขาพบไอน์สไตน์ช่วงเวลา
สั้นๆ เพียงครั้งเดียว คือเช้าวันที่ 13 พฤศจิกายน 1922 เขาติดตามไอน์สไตน์ไป
เดินเล่นที่ถนนหนานจิง ผู้ร่วมทางครั้งนี้ยังมีอวีวี่เร็น อธิการบดีมหาวิทยาลัย

---

² หมายถึง คิตพจน์เหมาเจ๋อตงเป็นหนังสือเล่มเล็กปกสีแดงที่รวบรวมคำพูดของประธาน
เหมาเจ๋อตง ถือเป็นคัมภีร์คู่กายของเรดการ์ดเวลานั้น - ผู้แปล

ช่างให้และเงาгүй ผู้บริหารหนังสือพิมพ์ต่างงเป้า ขณะเดินผ่านบริเวณที่มีการ
ซ่อมถนน ไลน์สไตร์นหยุดอยู่ข้างๆ กรรมการเด็กที่กำลังหุบหิน มองเด็กชายที่เนื้อตัว
มอมแมมสวมเสื้อผ้าปูเป้ท่ามกลางลมหนาว เขาถามพ่อคุณว่าเด็กได้ค่าแรงวันละ
เท่าไร หลังจากถามเด็กชายพ่อคุณจึงตอบว่าห้าเฟิน นี่เป็นการพูดคุยกับอาจารย์ใหญ่
แห่งวงการวิทยาศาสตร์ผู้เปลี่ยนแปลงโลก ไม่เกี่ยวข้องกับฟิสิกส์ ไม่มีทฤษฎี
สัมพัทธภาพ มีเพียงความจริงที่โหดร้าย ตามที่พ่อคุณเล่า หลังจากไลน์สไตร์นได้ยิน
คำตอบแล้วก็ยืนนิ่งครู่หนึ่งมองดูกรรมการเด็กที่ทำงานอย่างซนชา กล้องยาสูบใน
มือของไลน์สไตร์นดับแล้วโดยไม่ได้สูบ หลังจากที่พ่อคุณหวนรำลึกถึงเรื่องนี้แล้วก็
พูดกับผมอย่างสะท้อนใจว่า ในประเทศจีนความคิดที่ล้ำหน้าไปไกลจะหล่นลงพื้น
แรงดึงดูดของความจริงหนักหน่วงอย่างยิ่ง

“กัมหัว!” เรดการ์ดหนุ่มตะโกนสั่งเย่เจ้อไท่ไม่แน่ใจว่าเป็นการแสดงความ
เห็นใจที่เหลืออยู่เพียงน้อยนิดของศิษย์ที่มีต่ออาจารย์ คนที่ถูกวิพากษ์ต้องกัมหัว
ถ้าเย่เจ้อไท่กัมหัวหมวกเหล็กทรงสูงที่สวมอยู่จะหล่นลงมา จากนั้นถ้าเขายังคง
กัมหัวก็จะไม่มีเหตุผลที่จะให้เขาใส่อีก แต่เย่เจ้อไท่ยังคงเชิดหน้าใช้คำค่อที่
ผอมบางคำหมวกเหล็กที่หนักอึ้งไว้

“กัมหัว! แกมันพวกปฏิปักษ์ปฏิวัติที่ดื้อรั้น!” เรดการ์ดหญิงที่อยู่ข้างๆ ถอด
เข็มขัดพาดเย่เจ้อไท่ หัวเข็มขัดทองเหลืองกระแทกถูกท้ายทอย ทิ้งรอยไว้อย่าง
ชัดเจน แต่ถูกรอยชำเลือดสีม่วงดำกลบทันที ร่างของเขาโงงเงนครู่หนึ่งแล้วยืนนิ่ง

เรดการ์ดหนุ่มซักถามเย่เจ้อไท่ “ในการสอนวิชาควอนตัมแมคคานิกส์
แกเผยแพร่ความคิดปฏิปักษ์ปฏิวัติมากมา!” พูดจบก็พยักหน้าให้สาวหลินพูดต่อ

สาวหลินพูดต่อทันทีไม่รอช้า หล่อนจำเป็นต้องพูดต่อไปไม่หยุด เพื่อไม่ให้
สภาพจิตใจที่กำลังสั่นคลอนพังทลายลง “เย่เจ้อไท่ เรื่องนี้แกไม่ปฏิเสธใช่ไหม!
แกเผยแพร่การตีความโคเปนเฮเกน (Copenhagen Interpretation) ที่ปฏิปักษ์
ปฏิวัติให้นักศึกษา!”

“นี่เป็นคำอธิบายซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับทั่วไปว่าสอดคล้องกับผลการทดลอง

ที่สุด” เย่เจ๋อไท่บอกแม้จะถูกโจมตีอย่างหนักหน่วง แต่น้ำเสียงของเขายังคงหนักแน่น ทำให้สาวหลินแปลกใจและหวาดหวั่นมาก

“บทความนี้มีความเห็นว่า การสังเกตภายนอกส่งผลให้ฟังก์ชันคลื่น (Wave Function) ของควอนตัมฟังก์ชันหรือตกลง นี่คือรูปแบบหนึ่งของลัทธิจิตนิยมที่เป็นปฏิปักษ์ปฏิวัติและแสดงออกอย่างบ้าคลั่งที่สุด!”

“ปรัชญานำการทดลองหรือการทดลองนำปรัชญา!” เย่เจ๋อไท่ถามทันที การตอบโต้ของเขาทำให้นักวิพากษ์ทำอะไรไม่ถูกไปชั่วขณะ

“แน่นอนว่าปรัชญาลัทธิมาร์กซ์ขึ้นำการทดลองวิทยาศาสตร์” หนึ่งในเรดการ์ดหนุ่มบอก

“นี่เท่ากับบอกว่าปรัชญาที่ถูกต้องหล่นลงมาจากท้องฟ้าขัดแย้งกับข้อความที่ว่า การปฏิบัติทำให้เกิดความรู้ที่แท้จริง ขัดกับหลักการรับรู้โลกของลัทธิมาร์กซ์”

สาวหลินกับเรดการ์ดนักศึกษาหญิงอื่น ทั้งสามต่างจากเรดการ์ดชั้นมัธยม และเรดการ์ดทั่วไป จะไม่ยอมรับเหตุผลเลยได้อย่างไร แต่เรดการ์ดทั้งสี่ที่มาจากรโรงเรียนในสังกัดมหาวิทยาลัยมีวิธีการปฏิวัติที่แน่วแน่ เด็กหญิงที่ใช้เข็มขัดพาดเย่เจ๋อไท่ก่อนหน้านั้นมือพาดอย่างแรงอีกครั้ง อีกสามคนก็ผลัดกันพาดบ้าง เมื่ออยู่กับเพื่อนนักปฏิวัติแต่ละคนต้องแสดงว่าตัวเองปฏิวัติยิ่งกว่าหรืออย่างน้อยก็ต้องปฏิวัติเท่ากัน สองเรดการ์ดชายไม่ได้ว่าอะไร สภาพออย่างนี้ถ้าใครขัดขวางก็จะถูกระวางว่าไม่ปฏิวัติ

“ในวิชาคณิตศาสตร์ แก่เผยแพร่ทฤษฎีบิกแบง³ นี่ก็เป็นอีกทฤษฎีหนึ่งที่ปฏิปักษ์ปฏิวัติที่สุด!” หนึ่งในเรดการ์ดหนุ่มลองเปลี่ยนเรื่อง

“บางทีในอนาคตทฤษฎีนี้อาจจะถูกหักล้าง แต่การค้นพบทางจักรวาลวิทยา สองครั้งใหญ่ในศตวรรษนี้คือการเคลื่อนไปทางแดง (Red Shift) ของฮับเบิลและรังสีสามเคลวินฉากหลังของจักรวาล ส่งผลให้ทฤษฎีบิกแบงเป็นทฤษฎีการกำเนิดจักรวาลที่น่าเชื่อถือที่สุดในเวลานี้”

³ ทฤษฎีการระเบิดใหญ่ของจักรวาล

“เหลวไหล!” สาวหลินตะโกนลั่น จากนั้นก็พร่ำพูดถึงการระเบิดครั้งใหญ่ของจักรวาล และไม่ลืมที่จะเปิดโปงธาตุแท้ที่ปฏิบัติกษปฏิวัดิต แต่ความแปลกใหม่ไม่ธรรมดาของทฤษฎีนี้ดึงดูดความสนใจของเด็กสาวที่ฉลาดที่สุดในกลุ่ม เธอถามโดยไม่ทันคิด “เวลาก็เริ่มขึ้นจากจุดนั้นหรือ งั้นก่อนหน้านั้นมีอะไร”

“ไม่มีอะไรทั้งนั้น” เย่เจ้อไท่บอกเหมือนตอบคำถามของเด็กหญิงคนหนึ่ง เขาหันไปมองเด็กหญิงอย่างอ่อนโยน แต่หมวกเหล็กและอาการบาดเจ็บทำให้เขาขยับตัวลำบาก

“อะไรนะ...ไม่มีอะไรเลยหรือ ปฏิบัติกษปฏิวัดิต! ปฏิบัติกษปฏิวัดิตสุดซัว!” เด็กหญิงตะโกนเสียงดังท่าทางตื่นกลัว เธอทำอะไรไม่ถูกได้แต่หันไปขอความช่วยเหลือจากสาวหลินและได้รับความช่วยเหลือทันที

“นี่เท่ากับเหลือที่ว่างไว้ให้พระเจ้า” สาวหลินพูดพลางพยักหน้าให้เด็กหญิงคนนั้น

ความสับสนของเรดการ์ดพบคำตอบแล้ว เธอขมู่มือที่กำเข็มขัดแน่นขึ้นไปที่เย่เจ้อไท่ “แกลงจะบอกว่ามีพระเจ้างั้นหรือ”

“ผมไม่รู้”

“ว่าไงนะ!”

“ผมบอกว่าไม่รู้ ถ้าพระเจ้าหมายถึงสิ่งที่เหนือความรู้ที่อยู่นอกจักรวาลล่ะก็ ผมไม่รู้ว่ามีจริงหรือไม่ ทุกสิ่งทุกอย่างมีด้านตรงและด้านกลับ วิทยาศาสตร์ไม่มีข้อพิสูจน์ที่แน่ชัด” ความจริงชั่วขณะที่เป็นเหมือนฝันร้ายนี้เย่เจ้อไท่เกือบเชื่อแล้วว่าพระเจ้าไม่มีจริง

คำพูดที่เหมือนภกภูนี้ทำให้ที่ประชุมโกลาหลทันที เรดการ์ดคนหนึ่งบนเวทีตะโกนนำ เปล่งคำขวัญออกมาเป็นชุดๆ

“โค่นล้มเย่เจ้อไท่ นักวิชาการปฏิบัติกษปฏิวัดิต!”

“โค่นล้มนักวิชาการปฏิบัติกษปฏิวัดิตทุกคน!”

“โค่นล้มทฤษฎีปฏิบัติกษปฏิวัดิต!”

“พระเจ้าไม่มีจริง ศาสนาทุกศาสนาเป็นเครื่องมือทางจิตใจที่ชนชั้นปกครองสร้างขึ้นเพื่อมอมเมาประชาชน!” เด็กสาวคนนั้นพูดเสียงดังหลังจากเสียงตะโกนคำขวัญสงบลง

“ความคิดนี้มองด้านเดียว” เย้เจ้อไท่พูดอย่างสงบนิ่ง

เด็กหญิงเรดการ์ดบันดัลโทสะด้วยความอับอาย เธอตัดสินใจเฉียบขาด ศัตรูตัวฉกาจที่อยู่เบื้องหน้าคนนี้พูดไปก็ไร้ความหมาย เธอคว้าเข็มขัดแล้วปราดเข้าไป สหายทั้งสามตามมาติดๆ เย้เจ้อไท่เป็นคนรูปร่างสูง เด็กหญิงอายุสิบสี่ แต่ละคนต้องเหวี่ยงเข็มขัดขึ้นไปจึงพาดโดนหัวที่ไม่ยอมก้มลง หลังจากเริ่มพาดสองสามครั้ง หมวกเหล็กที่ช่วยป้องกันศีรษะก็ถูกตีร่วงลง จากนั้นหัวเข็มขัดทองเหลืองก็ระดมชดกระหน่ำเข้าใส่หัวและลำตัวราวกับท่าฝน จนในที่สุดเขาก็ล้มลง แต่กลับทำให้เด็กหญิงเรดการ์ดยิ่งฮึกเหิมและทุ้มเทให้กับการต่อสู้อันสูงส่ง เธอต่อสู้เพื่อความเชื่อ เพื่ออุดมการณ์ หลงไหลไปกับภารกิจอันรุ่งโรจน์ที่ได้รับมอบหมายจากประวัติศาสตร์ ภูมิใจกับความกล้าหาญของตน...

“คำชี้แนะสูงสุดต้องสู้ด้วยเหตุผลไม่ใช่ด้วยกำลัง!” ในที่สุดศิษย์ทั้งสองของเย้เจ้อไท่ก็ตัดสินใจตะโกนขึ้นแล้วพุ่งเข้าไปดิ่งตัวเด็กหญิงทั้งสี่ที่กำลังคลุ้มคลั่งไว้

แต่สายไปแล้ว นักฟิสิกส์นอนนิ่งอยู่บนพื้น ตาปรือมองดูเลือดที่ไหลเป็นทางลงมาจากศีรษะ ที่ประชุมอันบ้าคลั่งนั่งเงียบทันที มีแต่รอยเลือดที่ไหลเป็นทางเคลื่อนไหวเหมือนงูสีแดงที่เลื้อยอย่างเชื่องช้า พอถึงขอบเวทีก็ค่อยๆ หยดลงในกล่องเปล่าเสียงดังตึ๊งๆ เป็นจังหวะเหมือนเสียงฆ้องที่ค่อยๆ ห่างออกไป

เสียงหัวเราะประหลาดทำลายความเงียบทันที เป็นเสียงของสาวหลินซึ่งคุมสติไม่อยู่ ฟังแล้วชวนขนลุก ผู้คนทยอยกันออกไป จนในที่สุดกลายเป็นการแผ่นหนี ทุกคนอยากหนีไปจากสถานที่นี้ให้เร็วที่สุด ที่ประชุมจึงร้างทันที เหลือเพียงเด็กสาวคนหนึ่งที่ตั้งกลางเวที

เธอคือเย้เหวินเจียบุตรสาวของเย้เจ้อไท่

ขณะที่เด็กหญิงทั้งสี่กระซอกชีวิตของเธอ เธอคิดจะบุกขึ้นไปบนเวที

แต่ภารโรงเก่าแก่ของมหาวิทยาลัยสองคนคว้าตัวเธอไว้ และกระซิบบอกเธอว่า จะเอาชีวิตตัวเองไปทิ้งด้วยหรือ ขณะนั้นที่ประชุมกำลังบ้าคลั่ง ถ้าเธอออกไป ปรากฏตัวจะยิ่งชักนำให้เกิดความรุนแรง เธอร้องไห้โฮดิ่งลั่น แต่เสียงเธอถูกกลบ ด้วยเสียงตะโกนคำขวัญและเสียงเชียร์ที่บ้าคลั่ง เมื่อทุกอย่างเงียบลง เธอกลับ ส่งเสียงอะไรไม่ได้ ได้แต่เพ่งมองร่างไร้ชีวิตของบิดาบนเวที สิ่งที่ร้องให้และ ตะโกนออกมาไม่ได้ ได้ละลายซึมซาบอยู่ในสายเลือด อยู่กับเธอไปชั่วชีวิต หลังจาก ผูกขนไปแล้ว เธอยังยืนอยู่ที่นั่น ลำตัวแขนขายังอยู่ในท่าที่ถูกคนงานคว้าไว้ ไม่ขยับเขยื้อนราวกับกลายเป็นหิน ผ่านไปครู่ใหญ่เธอจึงลดมือที่ชูลงมาค่อยๆ ก้าวขึ้นไปบนเวที นั่งลงข้างศพบิดา กุมมือข้างหนึ่งของบิดาที่เย็นแล้ว สายตา มองไปไกลอย่างเหม่อลอย ก่อนเคลื่อนย้ายศพ เย่เหวินเจี่ยล้วงของสิ่งหนึ่ง ออกจากกระเป๋าเสื้อมาใส่ในมือข้างนั้น กล้องยาสูบนั้นเอง

เย่เหวินเจี่ยออกจากสนามไร้ผู้คนที่อยู่ในสภาพเลอะเทอะไปอย่างเงียบๆ เดินตามทางกลับบ้าน พอมาถึงตึกหอพักอาจารย์ก็ได้ยินเสียงหัวเราะอย่างเสียดสี ดังมาจากหน้าต่างชั้นสองซึ่งเป็นห้องของครอบครัวเธอ เป็นเสียงจากคนที่เธอ เคยเรียกว่าแม่ เย่เหวินเจี่ยหันหลังกลับอย่างเงียบๆ ปลอ่ยให้สองขาพาไปที่อื่น

ในที่สุดเธอก็รู้ว่ามาถึงหน้าประตูห้องของหรวนเหวิน อาจารย์หรวน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของเธอตลอดเวลาสี่ปีในมหาวิทยาลัย และเป็นเพื่อนสนิท ที่สุดของเธอในช่วงสองปีที่เย่เหวินเจี่ยศึกษาปริญญาโทสาขาฟิสิกส์ดาราศาสตร์ (Astrophysics) ซึ่งต่อมาต้องหยุดเรียนเพื่อเข้าร่วมการปฏิวัติจนถึงเดี๋ยวนี้ นอกจากบิดาแล้ว อาจารย์หรวนเป็นคนที่เธอใกล้ชิดที่สุด อาจารย์หรวนเหวิน เคยศึกษาที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ บ้านของอาจารย์มีแรงดึงดูดต่อเย่เหวินเจี่ย มีของมากมายที่อาจารย์นำกลับมาจากยุโรป ทั้งหนังสือสวยงาม ภาพสีน้ำมัน แผ่นเสียง และเปียโน นอกจากนี้ยังมีชิ้นขนาดเล็กวางกล้องยาสูบแบบยุโรปที่ งานวิจัยร่แหวหนึ่ง กล้องยาสูบของบิดาก็เป็นของที่อาจารย์มอบให้ กล้องยาสูบ มีทั้งแบบที่ทำจากไม้โพเตีเนียจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และแบบที่ทำจากหิน

เซฟิโอไลท์จากตุรกี กล้องยาสูบแต่ละอันราวกับชิมชานไปด้วยสติปัญญาของผู้ชายที่เคยถือน้ำมันไว้ในมือและคาบไว้ในปากขณะที่กำลังครุ่นคิด แต่หรวนเหวินไม่เคยเอ่ยถึงเขา โลกใบน้อยอันงดงามอบอุ่นนี้กลายเป็นพื้นที่สงบที่เย่เหวินเจียมาอาศัยหลบพายุแห่งความวุ่นวายสับสนของชีวิต แต่นั่นเป็นช่วงเวลาก่อนที่ห้องนี้จะถูกตรวจค้นในการเคลื่อนไหวปฏิวัติ ครั้งนี้อาจารย์ถูกโจมตีอย่างหนักเช่นเดียวกับพ่อของเย่เหวินเจีย ขณะประชุมวิพากษ์อาจารย์ถูกพวกเรดการ์ดเอารองเท้าส้นสูงมาท่อยคอ เอาลิปสติกมาวาดไบหน้า เป็นการประจานว่าอาจารย์ใช้ชีวิตแบบชนชั้นนายทุนที่เน่าเฟะ

เย่เหวินเจียผลักประตูห้องของหรวนเหวินเข้าไป สภาพที่เคयरกรุงรังหลังจากถูกรื้อค้นได้รับการจัดให้เป็นระเบียบแล้ว ภาพสีน้ำมันที่ถูกฉีกขาดได้รับการทากาวแขวนบนผนังห้องอย่างเดิม เปียโนที่ล้มคว่ำก็ตั้งไว้ที่เดิม แม้จะเสียหายจนเล่นไม่ได้ แต่ก็ได้รับการเช็ดถูจนสะอาด หนังสือสวยงามหลายเล่มที่เหลือถูกจัดเรียงไว้บนชั้นอย่างเป็นระเบียบ...หรวนเหวินนั่งตัวตรงบนเก้าอี้หมุนที่โต๊ะเขียนหนังสือ หลังตานั้น เย่เหวินเจียเข้าไปยืนใกล้ๆ คล้ายที่หน้าผาก ไบหน้า และแขน เย็นเฉียบไปทั้งตัว ความจริงแล้วตอนที่เย่เหวินเจียเข้ามาในห้องก็สังเกตเห็นขวดยากล่อมประสาทเปล่าล้มคว่ำบนโต๊ะแล้ว เธอยืนนิ่งๆ อยู่ครู่หนึ่ง แล้วหันหลังเดินจากไป ไม่รู้สึกเศร้าโศกแล้ว บัดนี้เธอเป็นเหมือนเครื่องตรวจกัมมันตภาพรังสีแบบไกเกอร์ (Geiger Counter) เมื่ออยู่ในเขตรังสีสูงเกินขนาดจะไม่แสดงผล ไม่มีเสียงดัง อ่านค่าได้เป็นศูนย์ ขณะที่เธอหันกลับมาดูอาจารย์เป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกจากห้อง จึงเห็นว่าอาจารย์แต่งหน้าสวย ทาลิปสติก และสวมรองเท้าส้นสูงด้วย

บทที่ 2

ฤดูใบไม้ผลิที่เจียบสงบ

สองปีต่อมา ที่เทือกเขาต้าซิงอันหลัง

“ล้มลงเขาแล้ว...”

สิ้นเสียงร้องเตือน สุนดาฐูเรียนลาร์ชสูงใหญ่ราวกับสามหีมาในวิหาร
พาเรนอนก็ล้มครืนลง เย่เหวินเจ็ยรู้สึกว่แผ่นดินสั่นสะเทือนเล็กน้อย เธอหยิบ
ขวานกับเลื่อยมาลิดกิ่งของต้นไม้ยักษ์ ยามนี้ทุกครั้งเธอจะรู้สึกเหมือนกำลัง
แต่งศพยักษ์ เธอมักจะจินตนาการว่ายักษ์ตนนี้คือบิดาของเธอ คำคืนที่โหดร้าย
เมื่อสองปีก่อน ความรู้สึกตอนที่แต่งศพของบิดาในห้องดับจิตได้หวนกลับมาอีกครั้ง
เปลือกไม้ที่แตกเป็นร่องลึกของต้นไม้ยักษ์คล้ายกับบาดแผลทั่วร่างของบิดา

กองทหารพัฒนาเพื่อการผลิตแห่งมองโกเลียในสี่สิบเอ็ดกรม หกกองพล
จำนวนกว่าแสนนาย กระจายกันอยู่ในป่าและทุ่งหญ้าอันกว้างใหญ่ไพศาล ตอนที่

เพิ่งจากเมืองมายังดินแดนแปลกหน้าแห่งนี้ ปัญญาชนหนุ่มสาวในกองทัพต่าง คาดหวังอย่างไร้แมนติกว่า ถ้าขบวนการถึงของจักรวรรดินิยมลัทธิแก้ไขเวียตข้าม ชายแดนจีน-มองโกเลียเข้ามา พวกเขาจะต่อสู้ทันที ใช้เลือดเนื้อของตนเอง ประกอบกันเป็นแนวต้านที่หนึ่งของสาธารณรัฐ ความจริงแล้วเรื่องนี้ก็เป็นหนึ่งใน ยุทธวิธีที่กำหนดไว้ขณะตั้งกองทัพนี้ แต่สงครามที่พวกเขาคาดหวังเป็นเหมือน ภูเขาที่อยู่ไกลสุดขอบฟ้าของทุ่งหญ้า ไกลจนกระทั่งม้าที่วิ่งไปตายเสียก่อน แม้ มองเห็นอย่างชัดเจนแต่เอื้อมไม่ถึง พวกเขาจึงได้แต่บุกเบิกพื้นที่กร้างเลี้ยงสัตว์ และตัดต้นไม้ เยาะชวนซึ่งเคยเผาความเป็นหนุ่มสาวของตนในช่วง ‘เคลื่อนไหว ปฏิสัมพันธ์ครั้งใหญ่’ รับรู้อย่างรวดเร็วว่าเมื่อเทียบกับดินแดนอันกว้างใหญ่ไพศาล นี้แล้ว เมืองใหญ่ในประเทศก็เป็นเพียงคอกแกะเท่านั้น ในทุ่งหญ้าและป่าไม้อัน หนาวเหน็บไร้ขอบเขตนี้ การเผาไร่ความหมาย เลือดที่ร้อนระอุพอสาดออกไปก็ จะเย็นลงอย่างรวดเร็วยิ่งกว่าชีวิด้วยซ้ำและไร้ประโยชน์ยิ่งกว่าชีวิ แต่การเผา เป็นชะตากรรม พวกเขาอยู่ในยุคของการเผา ดังนั้นทุกคนจึงใช้เลื่อยยนต์และ เลื่อยไฟฟ้าเปลี่ยนผืนป่ากว้างใหญ่ให้กลายเป็นภูเขาหัวโล้น ใช้รถแทรกเตอร์ และรถเกี่ยวข้าวเปลี่ยนทุ่งหญ้าผืนใหญ่ให้กลายเป็นทุ่งนา จากนั้นก็กลายเป็น ทะเลทราย

ที่เย่เหวินเจี่ยพบเห็นการตัดไม้ที่เรียกได้ว่า ‘บ้าคลั่ง’ สنداสุเรียนลาร์ซท์ที่สูงชะลูดในต้าซิงอันหลัง สนาจงจื่อที่เขียวตลอดปี สนไปหัวที่สวยเด่น สนซานหยาง ที่สูงเสียดฟ้า สนเฟอร์ไซปิเรีย รวมทั้งต้นเฮยหัว ต้นจั่ว ต้นซานอวี ต้นสุ่ยชิวหลิว ต้นจวนเทียนหลิว ต้นลิ้มองโกล ล้วนถูกตัดจนเหี้ยนเตียน เลื่อยยนต์หลายร้อย เครื่องเป็นเหมือนตึกแดนเหล็ก กองร่อยของเธอผ่านไปทางไหนบริเวณนั้น จะเหลือเพียงตอไม้

สنداสุเรียนลาร์ซท์ที่ถูกแต่งเรียบร้อยจะถูกรถแทรกเตอร์แบบตีนตะขาบ ลากออกไป เย่เหวินเจี่ยลูบคลำรอยเลื่อยใหม่เอี่ยมที่ด้านโคนต้น เธอมักทำเช่นนี้ โดยไม่รู้ตัว ราวกับว่าเธอสามารถรับรู้ถึงความเจ็บปวดที่รุนแรงของต้นไม้ใหญ่

จู่ๆ เธอก็เห็นว่าที่รอยเลื้อยของต้นไม้ไม่ไกลนักมีอีกมือหนึ่งกำลังลูบคลำอยู่ มือนั้นส่งผ่านความรู้สึกสั่นสะท้านออกมาพร้อมกับเธอ มือนั้นขาวจั๊วะแต่ก็มองออกว่าเป็นมือผู้ชาย เย่เหวินเจียเงยหน้าขึ้นเห็นคนที่ลูบคลำต้นไม้คือ ไป๋มู่หลิน ชายหนุ่มร่างผอมใส่แว่น เป็นนักข่าวของหนังสือพิมพ์ ‘ต้าเซิงฉ่านเป้า’ (หนังสือพิมพ์กองการผลิตใหญ่) ของกองทัพ เขาเพิ่งมาทำข่าวที่กองร้อยเมื่อวานขึ้น เย่เหวินเจียเคยอ่านบทความที่เขาเขียน สำนวนดีมาก มีรายละเอียดและข้อสังเกตเกี่ยวกับการละเลยสภาพแวดล้อมของที่นี่ ทำให้เธอประทับใจมาก

“หม่ากังมานี้สิ” ไป๋มู่หลินตะโกนเรียกเด็กหนุ่มอีกคนหนึ่งซึ่งอยู่ไม่ไกล เด็กหนุ่มคนนี้รูปร่างบึกบึนเหมือนต้นสนที่เขาโค่น เขาเดินเข้ามาหา นักข่าวไป๋ถาม “คุณรู้ไหมต้นไม้ต้นนี้อายุเท่าไร”

“ลองนับสิ” หม่ากังซี้ไปที่วงปีบนต้นไม้

“ผมนับแล้ว ตั้งสามร้อยสามสิบกว่าปี คุณใช้เวลาเถื่อนนานเท่าไร”

“ไม่ถึงสิบนาทีหรอก ขอบอกให้รู้ไว้ ผมเป็นมือเลื้อยที่เร็วที่สุดในกองร้อย ผมไปอยู่หมู่ไหนตรงแดง⁴ ก็จะตามผมไปที่นั่นไม่เวียนไปหมู่อื่น” หม่ากังท่าทางตื่นเต้นมาก นักข่าวไป๋มักจะสนใจคนอย่างนี้ การได้เป็นบุคคลในข่าวของ ‘ต้าเซิงฉ่านเป้า’ ถือว่าเป็นเกียรติอย่างสูง

“สามร้อยกว่าปีเท่ากับคนสิบกว่ารุ่น ต้นนี้งอกในสมัยราชวงศ์หมิง ผ่านช่วงเวลายาวนาน เเซชิงหลุมฝนมาเท่าไร พบเห็นเรื่องราวมากแค่ไหน แต่คุณใช้เวลาเถื่อนไม่กี่นาที ไม่รู้สิทำอะไรเลยหรือ”

“คุณจะให้ผมรู้สึกอะไร” หม่ากังแปลกใจ “ก็แค่ต้นไม้ ที่มีแต่ต้นไม้ ต้นสนเก่าแก่กว่านี้ยังมีอีกมาก”

“ไปทำงานของคุณเถอะ” ไป๋มู่หลินส่ายหน้าแล้วนั่งถอนใจเบาๆ บนต้นไม้

หม่ากังเองก็ส่ายหน้าด้วยความรู้สึกผิดหวังที่นักข่าวไม่รายงานเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับเขา “ปัญญานั่นก็เรื่องมากอย่างนี้แหละ” เขาพูดพลางเหลือบมอง

⁴ ในที่นี้ตรงแดงเป็นรางวัลชมเชยการปฏิบัติหน้าที่ที่ทางกองร้อยมอบให้ – ผู้แปล

เย่เหวินเจี๋ยซึ่งอยู่ไม่ห่าง แน่แน่นอนว่าเขาหมายรวมถึงเธอด้วย

ต้นไม้ใหญ่ถูกลากไปครูดกับหินและต่อไม้บนพื้นจนลำต้นขนาดใหญ่เป็น
แผลลึก ตำแหน่งที่ต้นไม้ตั้งอยู่ ชั้นดินเน่าเปื่อยที่เกิดจากใบไม้ทับถมเป็นชั้นหนา
ถูกทับเป็นร่องยาวมีน้ำซึมออกมา ใบไม้ร่วงที่สะสมมานานปีทำให้น้ำเป็น
สีแดงเข้มราวกับเลือด

“เสี่ยวเย่มาพักหน่อยสิ” ไป๋มู่หลินตะโกนบอกเย่เหวินเจี๋ยพร้อมกับชี้ตรง
ที่ว่างอีกด้านหนึ่งของต่อไม้ เย่เหวินเจี๋ยเหนื่อยจริงๆ เธอวางเครื่องมือลง แล้ว
เดินมานั่งหันหลังชนกับนักข่าว

นั่งเงียบไปครู่หนึ่งจู่ๆ ไป๋มู่หลินก็พูดขึ้น “ผมมองออกว่าคุณรู้สึกยังไง ที่นี้
มีแต่เราสองคนที่รู้สึกอย่างนั้น”

เย่เหวินเจี๋ยยังคงนั่งเงียบ ไป๋มู่หลินเดาว่าเธอคงไม่ตอบ เย่เหวินเจี๋ยมักจะ
นั่งเงียบ ชอบอยู่ตามลำพัง แทบไม่พูดคุยกับใคร คนที่มาที่นี่ใหม่ๆ มักนึกว่าเธอ
เป็นใบ้

ไป๋มู่หลินยังคงพูดคนเดียวต่อ “เมื่อปีที่แล้วตอนไปสำรวจผมเคยมาที่ป่านี้
จำได้ว่ามาถึงเวลาบ่าย คนที่มาจับพวกเรอบอกว่าจะทำปลาให้กิน ผมดูใน
กระท่อมเปลือกไม้หลังเล็กเห็นแต่น้ำต้มในกระทะ ไม่มีปลา พอน้ำเดือดก็เห็น
คนทำครีวถือไม้กวาดแบงออกไปที่ลำธารเล็กหน้ากระท่อม พาดลงไปสองสามที
ก็ได้ปลาใหญ่หลายตัว...พื้นที่อุดมสมบูรณ์จริงๆ แต่เดี๋ยวนี้ดูลำธารสีเป็นแค่
ร่องน้ำขุ่นไม่มีอะไรเลย ผมไม่รู้ว่าเวลานี้ทิศทางการพัฒนาของกองทัพคือ
การผลิตหรือทำลาย”

“เอาความคิดนี้มาจากไหน” เย่เหวินเจี๋ยถามเบาๆ แต่ไม่ได้แสดงออกว่า
สนับสนุนหรือคัดค้านความเห็นของเขา แค่ออกพูดออกมาก็ทำให้ไป๋มู่หลิน
ซาบซึ้งแล้ว

“ผมเพิ่งอ่านหนังสือเล่มหนึ่งประทับใจมาก...คุณอ่านภาษาอังกฤษได้
ไหม” พอเห็นเย่เหวินเจี๋ยพยักหน้า ไป๋มู่หลินจึงหยิบหนังสือปกสีน้ำเงินออกมา

จากกระเป่าสะพายยื่นให้เธอ เขามองไปรอบๆ อย่างไม่ตั้งใจ “หนังสือเล่มนี้ ดีพิมพ์เมื่อปีหกสอง ส่งผลสะเทือนมากในตะวันตก”

เย่เหวินเจี๋ยรับหนังสือมา เห็นชื่อ ‘*ฤดูใบไม้ผลิที่เจียบสงบ*’ ผู้เขียนคือราเชล คาร์สัน “เอามาจากไหน” เธอถามเบาๆ

“หน่วยเหนือสนใจหนังสือเล่มนี้มาก จะใช้เป็นหนังสืออ้างอิง ผมรับผิดชอบ แปลส่วนที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้”

เย่เหวินเจี๋ยเปิดหนังสืออ่านและสนใจทันที ในบทนำสั้นๆ ผู้เขียนบรรยายถึง หมู่บ้านเจียบสงบที่กำลังจะตายเพราะภัยของยาฆ่าแมลง เบื้องหลังของถ้อยคำ ฟันๆ แสดงถึงความวิตก

“ผมอยากเขียนจดหมายถึงศูนย์กลางพรรค ร้องเรียนการกระทำที่ ขาดความรับผิดชอบของกองทหาร” ไป๋มู่หลินบอก

เย่เหวินเจี๋ยเงยหน้าขึ้นจากหนังสือ ครูหนึ่งจึงเข้าใจความคิดของเขา เธอ ไม่พูดอะไรแล้วก้มหน้าอ่านต่อ

“ถ้าคุณอยากอ่านก็เอาไปอ่านก่อน แต่ทางที่ดีอย่าให้ใครเห็นของอย่างนี้ คุณก็รู้...” ไป๋มู่หลินพูดพลางมองดูรอบๆ แล้วลุกไป

สามสิบแปดปีต่อมา ในวาระสุดท้ายของเย่เหวินเจี๋ย เธอหวนรำลึกถึง อิทธิพลของหนังสือ ‘*ฤดูใบไม้ผลิที่เจียบสงบ*’ ที่มีต่อเธอ ก่อนหน้านั้นด้านชั่วร้าย ของมนุษย์ได้สร้างบาดแผลขนาดใหญ่ที่ไม่มีวันหายบนจิตวิญญาณวัยเยาว์ของ เธอ แต่หนังสือเล่มนี้ทำให้เธอได้ครุ่นคิดอย่างมีเหตุผลต่อความชั่วร้ายของมนุษย์ เป็นครั้งแรก หนังสือที่น่าจะเป็นหนังสือธรรมดา หัวข้อเป็นเรื่องเฉพาะ เพียงแต่ กล่าวถึงผลร้ายของการใช้ยาฆ่าแมลงอย่างไม่จำกัดที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ทว่ามุมมอง ของผู้เขียนส่งผลสะเทือนอย่างมหาศาลต่อเย่เหวินเจี๋ย พฤติกรรมของมนุษย์ที่ราเชล คาร์สันบรรยายไว้ ซึ่งก็คือการใช้ยาฆ่าแมลง ในสายตาของเย่เหวินเจี๋ยเป็นเรื่อง ที่ถูกต้องและปกติ อย่างน้อยก็เป็นพฤติกรรมที่กลางๆ แต่หนังสือเล่มนี้ทำให้เธอ มองเห็นจากมุมมองของธรรมชาติ พฤติกรรมนี้ไม่แตกต่างจาก ‘การปฏิบัติ

วัฒนธรรม’ ซึ่งสร้างความเสียหายร้ายแรงต่อโลก ถ้าเช่นนั้นยังมีพฤติกรรมอะไรของมนุษย์อีกที่เรอมองว่าปกติหรือยุติธรรม แต่กลับเป็นสิ่งชั่วร้าย

เมื่อคิดต่อไปเราก็ได้ข้อสรุปหนึ่งซึ่งทำให้ขุ่นลุกซู่ เหมือนตกลงสู่เหวลึกที่น้ำกลัว บางทีความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับความชั่วร้ายก็คือมหาสมุทรกับภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่ ความจริงแล้วทั้งมหาสมุทรกับภูเขาน้ำแข็งต่างก็มีองค์ประกอบเหมือนกันคือน้ำ แต่ภูเขาน้ำแข็งดูโดดเด่นกว่า เพราะมีรูปร่างที่ต่างออกไป ทั้งๆ ที่ภูเขาน้ำแข็งก็เป็นน้ำเล็กน้อยในน้ำจำนวนมหาศาลทั้งหมด เรอมองเห็นความชั่วร้ายของการปฏิวัติวัฒนธรรมที่คนส่วนใหญ่คิดว่ายิ่งใหญ่ถูกต้อง ส่วนความชั่วร้ายของการใช้ยาฆ่าแมลงที่เรอคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา แต่ราเชล คาร์สันมองออก ถ้าเช่นนั้นก็เป็นไปได้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์ล้วนแต่ชั่วร้าย ความชั่วร้ายเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ เราแต่ละคนมองออกคนละส่วน การจะให้มนุษย์มีสำนึกทางคุณธรรมอย่างแท้จริงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ก็เหมือนกับ การที่มนุษย์ไม่อาจดึงผมตัวเองเพื่อให้ตนลอยขึ้นจากพื้น การจะทำได้ ต้องอาศัยพลังจากที่อื่นนอกเหนือจากมนุษย์

ในที่สุดความคิดเช่นนี้ได้ก็กำหนดชีวิตของเยห์วินเจีย

สัปดาห์ต่อมา เยห์วินเจียจึงเอาหนังสือไปคืน ไปหมู่หลินพักที่ห้องรับรองซึ่งมีเพียงห้องเดียวของกองร้อย เยห์วินเจียเปิดประตูเข้าไปเห็นเขานอนบนเตียงท่าทางเหนื่อยล้า เนื้อตัวเปื้อนโคลนและขี้เลื่อย เขาลุกขึ้นทันทีเมื่อเห็นเยห์วินเจีย

“วันนี้ทำงานหรือ” เยห์วินเจียถาม

“มาอยู่กองร้อยนานแล้ว จะเอาแต่เดินเตรไปทั่วคงไม่ได้ ยิ่งไงก็ต้องไปร่วมใช้แรงงานด้วย สามฝ่ายร่วมมือกัน⁵ ไง อ้อ พวกผมทำงานที่ยอดเขาเรดาร์ ป่าที่นั่นทึบจริงๆ ไปไม้ที่สะสมได้ต้นลึกจนท่วมเข่า จนผมกลัวโดนไอพิษ”

“ยอดเขาเรดาร์หรือ” เยห์วินเจียแปลกใจมากเมื่อได้ยินชื่อนี้

“ใช่ งานเร่งด่วนของกองทหาร ต้องตัดต้นไม้เป็นวงล้อมรอบ”

⁵ สามฝ่ายในที่นี้หมายถึง ฝ่ายนำ ช่างเทคนิค และมวลชนกรรมกรชาวนา – ผู้แปล

ยอดเขาเรดาร์เป็นสถานที่เร้นลับ เดิมที่ไม่มีชื่อ แต่เนื่องจากบนยอดเขามีเสอากาศแบบจานหมุนขนาดใหญ่จึงใช้ชื่อนี้ ความจริงแล้วคนที่พอมีความรู้จะรู้ว่าไม่ใช่เรดาร์ แม้จะหมุนเปลี่ยนทิศทุกวันแต่ไม่ได้หมุนอย่างต่อเนื่อง เสอากาศส่งเสียงดังหวิวๆ ท่ามกลางสายลมได้ยินไปไกล คนในกองร้อยรู้เพียงว่าที่นั่นเป็นฐานที่ตั้งทางการทหาร คนในท้องที่เล่าว่า สามปีก่อนตอนที่สร้างฐานแห่งนี้ มีการระดมกำลังคนมหาศาลสร้างสายไฟฟ้าแรงสูงที่ยอดเขา สร้างถนนมุ่งตรงไปยอดเขาเพื่อลำเลียงสิ่งของจำนวนมาก แต่พอสร้างฐานเสร็จก็ทำลายถนนเหลือเพียงเส้นทางสายเล็กในป่าพอให้เดินทางเข้าไป มีเฮลิคอปเตอร์ขึ้นลงบนยอดเขาเป็นประจำ

เสอากาศนั้นไม่ได้ตั้งอยู่ตลอดเวลา ถ้าลมแรงเกินไปก็จะถูกพริกคว่ำลง แต่เวลาเสอากาศตั้งขึ้นมักจะเกิดเหตุการณ์ประหลาด เช่น สัตว์ป่าจะมีอาการกระสับกระส่าย ผุงนกบินขึ้นด้วยความตกใจ แม้แต่คนก็มีอาการเวียนหัวคลื่นไส้ โดยหาสาเหตุไม่ได้ คนท้องที่ตั้งอยู่ใกล้ยอดเขาเรดาร์มักจะผมร่วง ตามความเห็นของคนท้องที่ นี่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นหลังจากมีเสอากาศ

มีเรื่องเล่าลึกลับต่างๆ นานาเกี่ยวกับยอดเขาเรดาร์ ครั้งหนึ่งขณะที่หิมะกำลังตกหนัก พอเสอากาศตั้งขึ้นพื้นที่โดยรอบหลายลี้กลับมีฝนตกลงมาแทน! เวลานั้นพื้นดินยังคงหนาวเย็น น้ำฝนจับแข็งบนกิ่งไม้ ต้นไม้ทุกต้นมีน้ำแข็งขนาดใหญ่ห้อยแขวนอยู่ ฝนปากกลายเป็นวังผลึกน้ำ ระหว่างนั้นมีเสียงดังโครมอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกิ่งไม้หักเพราะถูกกดทับและเสียงจากน้ำแข็งร่วงลงพื้น บางครั้งพอเสอากาศตั้งขึ้นจะเกิดฟ้าแลบ ฟ้าผ่า ที่ท้องฟ้าปลอดโปร่ง ถ้าฟ้าแลบตอนกลางคืนก็จะมองเห็นแสงเงารูปร่างประหลาดบนท้องฟ้า...ยอดเขาเรดาร์มีการรักษาการณ์อย่างเข้มงวด ขณะที่กองร้อยทหารพัฒนาเข้ามาตั้งค่าย เรื่องแรกที่ถูกบังคับกองกำชับคือห้ามเข้าใกล้ยอดเขาเรดาร์โดยพลการ ไม่เช่นนั้นทหารรักษาการณ์อาจจะยิงโดยไม่เตือน สัปดาห์ก่อนทหารสองนายในกองร้อยไปล่าสัตว์ได้ไล่ตามกวางตัวหนึ่งจนเข้ามาที่เขาระดาร์โดยไม่รู้ตัว ถูกทหารรักษาการณ์

ที่ป้อมยามกลางเขาระดมยิงใส่ทันที โชคดีที่ป่าหนาทึบ ทั้งสองจึงหนีกลับมาได้ โดยไม่ได้รับบาดเจ็บ คนหนึ่งตกใจจนเยี่ยวราด รุ่งขึ้นมีการเปิดประชุมในกองร้อย ทั้งสองถูกลงโทษด้วยการตักเตือน คงเป็นเพราะเหตุนี้ทางฐานจึงได้ทำเขตรักษาภัย โดยรอบ และสามารถระดมทหารในกองไปทำงานได้เสมอ ทำให้เห็นว่าเป็น องค์กรระดับสูงเป็นพิเศษ

ไปมู่หลินรับหนังสือไปวางไว้ใต้หมอนอย่างบรรจง พร้อมกับหยิบต้นฉบับ หลายหน้าที่เขียนไว้นั้นให้เย่เหวินเจี๋ย “นี่เป็นร่างจดหมาย ช่วยดูหน่อยว่าใช้ได้ไหม”

“จดหมายหรือ”

“ที่ผมเล่าให้คุณฟังว่าจะเขียนจดหมายถึงศูนย์กลาง” ตัวหนังสือบนกระดาษ เขียนหวัดมาก เย่เหวินเจี๋ยอ่านอย่างยากเย็นจนจบ จดหมายฉบับนี้อ้างอิงหลักการ เครื่องคิด เนื้อหาหลากหลาย เริ่มจากการทำลายป่าที่เขาไต่หังซาน ทำให้เทือกเขา ที่อุดมสมบูรณ์ในประวัติศาสตร์กลายเป็นเขาหัวโล้น เวลานี้โคลนทรายในแม่น้ำ เหลืองเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง ทำให้ได้ข้อสรุปว่าการบุกเบิกพื้นที่ของกองทหารพัฒนา เพื่อการผลิตแห่งมองโกเลียในจะส่งผลเสียหายร้ายแรง เย่เหวินเจี๋ยสังเกตเห็นว่า ส่วนของการเขียนของเขาเหมือนในหนังสือ ‘ฤดูใบไม้ผลิที่เจียบสงบ’ เรียบง่าย ชัดเจนและคล้ายบทกวี ทำให้เธอซึ่งเรียนด้านวิทยาศาสตร์อ่านแล้วรู้สึกพอใจ

“เขียนได้ดีมาก” เธอชมจากใจจริง

ไปมู่หลินพยักหน้า “ฉันผมจะเขียนส่งไป” พุดจบก็หยิบสมุดเขียนเล่มใหม่ มาคัดลอก แต่มือของเขาสั่นอย่างรุนแรงจนเขียนไม่ได้เลย คนที่ใช้เลื่อยยนต์ครั้งแรก จะเกิดอาการมือสั่นถึงขั้นถือขามข้าวไม่ได้ ยิ่งไม่ต้องพูดถึงการเขียน

“ฉันช่วยเขียนแทนนะ” เย่เหวินเจี๋ยบอกพลางรับปากกาที่เขายื่นมาให้ แล้วเริ่มคัดลอก

“ลายมือคุณสวยมาก” ไปมู่หลินพุดหลังจากอ่านบรรทัดแรกแล้ว เขาเห็นว่า เย่เหวินเจี๋ยแก้วหนึ่ง มือยังคงสั่นระริก น้ำกระเซ็นออกมาไม่น้อย เย่เหวินเจี๋ย รีบดึงกระดาษหลบ

“คุณเรียนฟิสิกส์หรือ” ไปมู่หลินถาม

“ฟิสิกส์ดาราศาสตร์ ตอนนี้นำประโยชน์อะไรไม่ได้” เย่เหวินเจียตอบโดยไม่เงยหน้าขึ้น

“ศึกษาเกี่ยวกับดาวฤกษ์ใหม่ๆ ทำไมจะไม่มีประโยชน์ เวลานี้มหาวิทยาลัยเพิ่งทำการสอนแล้วแต่ไม่รับนักศึกษาปริญญาโท บุคลากรระดับสูงอย่างคุณมาอุดอยู่ที่นี่ เฮ้อ...”

เย่เหวินเจียไม่ตอบ ได้แต่ก้มหน้าก้มตาเขียน เธอไม่อยากจะบอกไปมู่หลินว่าที่เธอได้เข้ามาในกองทหารพัฒนาก็นับว่าโชคดีแล้ว เรื่องเกี่ยวกับตัวเธอนั้น เธอไม่อยากจะพูดอะไรและไม่มื่ออะไรจะพูด

ในห้องเจียบลงมีเพียงเสียงแกรกรากจากปลายปากกาหมึกซึมที่ลากบนกระดาษ เย่เหวินเจียได้กลิ่นซีลี้อยที่ติดตัวนักข่าวซึ่งอยู่ข้างๆ หลังจากบิดาเสียชีวิตนี่เป็นครั้งแรกที่เธอเกิดความรู้สึกอบอุ่น ครั้งแรกที่ได้รู้สึกผ่อนคลายทั้งกายใจ คลายความหวาดระแวงต่อโลกรอบตัวชั่วคราว

หลังผ่านไปหนึ่งชั่วโมงกว่าก็คัดลอกเสร็จ แล้วเขียนชื่อที่อยู่ของผู้รับบนซองจดหมาย จากนั้นเย่เหวินเจียจึงลุกขึ้นบอกลา พอเดินไปถึงประตูเธอหันมาพูดว่า “เอาเสื้อคลุมมาฉันจะซักให้” แล้วเธอก็ตกใจในคำพูดของตนเอง

“ไม่...ไม่ได้หรอก!” ไปมู่หลินโบกมือโบกมือ “ทหารหญิงในกองทหารพัฒนากลางวันทำงานอย่างสหายชาย รีบกลับไปพักผ่อนเถอะ พรุ่งนี้หกโมงเช้าต้องขึ้นเขาอ้อเหวินเจีย วันมะรืนผมจะกลับไปที่กองพล แล้วจะรายงานเรื่องของคุณต่อชั้นเหนือ บางทีอาจจะช่วยได้บ้าง”

“ขอบคุณ แต่ฉันรู้สึกว่าจะอยู่ที่นี้ก็ดีแล้ว สงบดี” เย่เหวินเจียพูดพร้อมกับมองคู่มือป่าดำซึ่งอันหลังที่ขมุกขมัวได้แสงจันทร์

“คุณหนีอะไรบางอย่างใช่ไหม”

“ฉันไปละนะ” เย่เหวินเจียพูดเบาๆ แล้วหันหลังเดินจากไป

ไปมู่หลินมองดูร่างที่บอบบางของเธอเลือนหายไปใต้แสงจันทร์ จากนั้นก็

เงยหน้าขึ้นมองผืนป่าที่เย่เหวินเจียมองดูเมื่อครู่ เห็นยอดเขาเรดาร์ไกลออกไป
เสาอากาศยั๊กยั๊ก ค่อยๆ ตั้งขึ้น โลหะสะท้อนแสงเยือกเย็น

เวลาเพียงวันหลังจากผ่านไปหนึ่งสัปดาห์ เย่เหวินเจียถูกเรียกตัวจากเขต
ตัดไม้กลับไปยังกองร้อยอย่างกะทันหัน พอเข้าไปในห้องทำงานเธอก็พบว่า
บรรยากาศผิดปกติ ผู้บังคับกองร้อยและผู้ชี้แนะทางการเมือง⁶ อยู่ในห้องทั้งสองคน
ยังมีคนแปลกหน้าท่าทางเย็นชาคนหนึ่ง ข้างหน้าเขามีกระเป๋าเอกสารสีตัววาง
อยู่บนโต๊ะทำงาน ข้างๆ มีของสองชิ้น เห็นได้ชัดว่าเขาออกมาจากกระเป๋าใบนั้น
เป็นซองจดหมายกับหนังสือ ซองจดหมายถูกเปิดแล้ว ส่วนหนังสือก็คือ ‘ฤดู
ใบไม้ผลิที่เจียบสงบ’ ที่เธอเคยอ่าน

ผู้คนเวลานี้วิตกเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองของตนเป็นพิเศษ โดยเฉพาะ
เย่เหวินเจียยิ่งรุนแรง เธอรู้สึกว่าการรอบตัวเป็นเหมือนกระสอบที่ปิดแน่นบีบรัด
เข้าหาตัวเธอ

“เย่เหวินเจีย นี่คือหัวหน้าจากฝ่ายการเมืองของกองพลมาตรวจสอบ”
ผู้ชี้แนะฯ ชี้ไปที่คนแปลกหน้า “หวังว่าเธอจะร่วมมือ ต้องพูดความจริง”

“จดหมายฉบับนี้เธอเป็นคนเขียนใช่ไหม” หัวหน้าจากถามพร้อมก้มบึ้ง
จดหมายออกมาจากซอง เย่เหวินเจียยื่นมือออกไป แต่หัวหน้าจากไม่ได้ให้เธอ ยัง
คงถือจดหมายไว้แล้วเปิดให้เธอดูที่ละหน้า ในที่สุดก็เปิดไปที่หน้าสุดท้ายที่เธอ
อยากเห็น ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียนท้ายจดหมายเพียงแต่เขียนว่า ‘มวลชนปฏิวัติ’

“เปล่าค่ะ ฉันไม่ได้เขียน” เย่เหวินเจียสั่นหัวด้วยความตกใจ

“แต่นี้เป็นลายมือของเธอ”

“ใช่ค่ะ คือฉันช่วยคนอื่นลอก”

“ช่วยใครลอก” ปกติถ้าเกิดเรื่องขึ้นในกองร้อย เย่เหวินเจียแทบไม่เคย

---

⁶ ในระบบกองทัพของจีน ระดับกองร้อยขึ้นไปจะมีผู้ชี้แนะทางการเมือง หรือผู้ชี้แนะฯ เป็น
ตัวแทนของพรรคคอมมิวนิสต์ในกองทัพ มีหน้าที่ดูแลงานด้านการเมืองภายในหน่วย มีฐานะ
สูงกว่าผู้บังคับหน่วย เข้ากับหลักการที่พรรคนำกองทัพ - ผู้แปล

แก้ตัวให้ตนเอง เธอยอมรับความไม่ยุติธรรม ยอมรับการข่มเหงอย่างเจี๊ยบๆ ไม่เคยดิ่งใครเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่คราวนี้ต่างกัน เธอรู้ว่าหมายถึงความว่อย่างไร

“ช่วยนักข่าว ‘ตัวเชิงฉ่วนเป่า’ ที่มาเยี่ยมกองร้อยเมื่อสัปดาห์ก่อน เขาชื่อ...”

“เย่เหวินเจี๊ย!” หัวหน้าจางจ้องเธอ ดวงตาทั้งคู่เหมือนปากกระบอกปืนสีดำ เล็งใส่เธอ “ฉันขอเตือนไว้ก่อน การใส่ร้ายคนอื่นจะทำให้ปัญหายิ่งร้ายแรง ทางเราสอบถามสหายไปมู่หลินชัดเจนแล้ว เธอขอให้เขาช่วยเอาจดหมายไปส่งที่ซุฮอต เขาไม่รู้เนื้อหาของจดหมายเลย”

“เขา...พูดอย่างนี้หรือ” เย่เหวินเจี๊ยรู้สึกหน้ามืด

หัวหน้าจางไม่ได้ตอบคำถามของเธอ แต่หยิบหนังสือขึ้นมา “จดหมายที่เธอเขียนคงได้แรงบันดาลใจจากหนังสือนี้” เขาชูหนังสือให้ผู้กองและผู้ชี้แนะฯ ดู “หนังสือเล่มนี้ชื่อ ‘ฤดูใบไม้ผลิที่เสียบสงบ’ ตีพิมพ์ในอเมริกาเมื่อปี 1962 ส่งผลกระทบที่ค่อนข้างมากในโลกทุนนิยม” จากนั้นเขาจึงหยิบหนังสืออีกเล่มออกมาจากกระเป๋าเอกสาร ปกเป็นสีขาว ตัวหนังสือสีดำ “นี่เป็นฉบับแปลภาษาจีน เป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เพื่อการวิพากษ์ เวลานี้หน่วยเหนือได้ตัดสินใจตัดสินหนังสือเล่มนี้ชัดเจนแล้ว นี่เป็นหลักฐานที่ปฏิบัติกฎปฏิบัติ หนังสือเล่มนี้มีแนวคิดจิตนิยมเผยแพร่ความคิดวันสุดท้ายของโลก แอบอ้างปัญหาสภาพแวดล้อม แก่ต่างให้กับความเหลวแหลกตกต่ำในวาระสุดท้ายของโลกทุนนิยม โดยเนื้อแท้แล้วเป็นปฏิบัติกฎปฏิบัติ”

“แต่หนังสือเล่มนี้...ก็ไม่ใช่ของฉัน” เย่เหวินเจี๊ยพูดอย่างอ่อนแรง

“สหายไปมู่หลินเป็นคนหนึ่งที่หน่วยเหนือให้แปลหนังสือเล่มนี้ เรามีหนังสือเล่มนี้ติดตัวจึงถูกกฎหมายแน่ละเขาย่อมมีหน้าที่ดูแล ไม่ควรปล่อยให้เธอฉวยโอกาสแอบอ่านตอนที่เขาใช้แรงงาน...เวลานี้เธอพบอาวุธที่จะโจมตีสังคมนิยมจากหนังสือเล่มนี้”

เย่เหวินเจี๊ยนิ่งเงียบ เธอรู้ว่าตกหลุมพรางแล้ว ไม่มีประโยชน์ที่จะดิ้นรน เรื่องราวกลับตรงกันข้ามกับบันทึกประวัติศาสตร์ที่ผู้คนคุ้นเคย เริ่มแรก

ไปมู่หลินไม่มีเจตนาจะให้ร้ายเย่เหวินเจี๋ย จดหมายที่เขาเขียนถึงศุนย์กลางพรรค อาจเกิดจากความรับผิดชอบอย่างจริงจัง เวลานั้นมีผู้คนมากมายเขียนจดหมาย ถึงศุนย์กลางพรรคโดยตรงด้วยเจตนาต่างๆ จดหมายส่วนใหญ่เหมือนก้อนหินที่ จมลงในมหาสมุทร แต่จดหมายบางฉบับก็ทำให้คนส่วนหนึ่งรุ่งโรจน์หรือประสบ เคราะห์กรรมในช่วงข้ามคืน เส้นประสาททางการเมืองขณะนั้นสลับซับซ้อนสุดขีด ในฐานะนักข่าวไปมู่หลินคิดว่าตัวเองเข้าใจทิศทางและความอ่อนไหวของระบบ ประสาทดังกล่าว แต่เขามั่นใจตนเองเกินไป จดหมายฉบับนี้กระทบกับระเบิดที่ เขาไม่เคยรู้มาก่อน พอรู้แบบนี้ความหวาดกลัวก็เอาชนะทุกอย่าง เขาตัดสินใจ ปกป้องตัวเองโดยให้เย่เหวินเจี๋ยรับเคราะห์แทน

ครึ่งศตวรรษต่อมา นักประวัติศาสตร์มีความเห็นพ้องกันว่าเหตุการณ์ ปี 1969 นี้เองที่เป็นจุดเปลี่ยนของประวัติศาสตร์มนุษยชาติในเวลาต่อมา

ไปมู่หลินกลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญในประวัติศาสตร์โดยไม่รู้ตัว แต่เขาเองไม่มีโอกาสรับรู้เรื่องนี้ นักประวัติศาสตร์บันทึกช่วงชีวิตที่เหลือของเขาด้วยความผิดหวัง เพราะเป็นชีวิตที่ราบเรียบ เขาทำงานที่ ‘ต้าเซิงฉ้วนเป่า’ จนถึงปี 1975 ซึ่งเป็นเวลาที่มีการยกเลิกกองทหารพัฒนาเพื่อการผลิตแห่งมองโกเลียใน เขาย้ายไปทำงานในสมาคมวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เมืองหนึ่งในภาคอีสาน จนถึงต้นทศวรรษที่แปดสิบ จากนั้นก็เดินทางออกนอกประเทศไปอยู่ที่แคนาดา ทำงานเป็นครูในสถาบันภาษาแห่งหนึ่งในออตตาวาจนถึงปี 1991 จึงเสียชีวิต ด้วยโรคมะเร็งปอด ช่วงชีวิตที่เหลือเขาไม่เคยพูดถึงเรื่องเย่เหวินเจี๋ยกับใครเลย เป็นเพราะรู้สึกผิดหรือเสียใจไม่อาจรู้ได้

“เสียเว่ยทางกองร้อยผ่อนปรนให้เธอเต็มที่แล้ว” ผู้กองพันควันยาเส้น ไม่เหอฉุนจัด เขามองพื้นพลาฟูดต่อ “ชาติกำเนิดและสภาพครอบครัวของเธอ ไม่ดีเลย แต่พวกเราไม่ถือว่าเธอเป็นคนนอก เรื่องที่เธอมีแนวโน้มห่างเหิน มวลชน ไม่กระตือรือร้นปรับปรุงตนเอง ฉันทกับผู้ชี้แนะฯ เคยคุยกับเธอหลายครั้ง อยากช่วยเหลือเธอ นึกไม่ถึงว่าเธอจะทำความผิดที่ร้ายแรงอย่างนี้”

“ผมมองออกนานแล้วว่าเธอโกรธแค้น ‘การปฏิวัติวัฒนธรรม’ อย่างล้าลึก”
ผู้ชี้แนะฯ พุดเสริม

“ตอนบ่ายให้เจ้าหน้าที่สองคนพาเธอไปกองพล เอาหลักฐานความผิดไป
ด้วย” หัวหน้าจางพูดด้วยสีหน้าเรียบเฉย

นักโทษหญิงสามคนถูกนำตัวออกไป ในห้องขังจึงเหลือเย่เหวินเจียคนเดียว
ถ่านหินที่มุมห้องหมดแล้วแต่ไม่มีใครมาเติมทำให้เตาไฟมอดดับทันที ห้องขังเย็นลง
เย่เหวินเจียต้องเอาผ้าห่มมาห่อตัว

ก่อนฟ้ามีดมีคนมาสองคน หนึ่งในนั้นอายุมากกว่าเป็นเจ้าหน้าที่หญิง คน
ที่มาด้วยแนะนำว่าเธอเป็นตัวแทนฝ่ายทหารในศาลระดับกลางของกองทัพ⁷

“เฉิงลี่หัว” เจ้าหน้าที่หญิงแนะนำตัวเอง หล่ออายูสี่สิบเศษ สวมเสื้อ
คลุมทหารตัวใหญ่ ใส่แว่นตารอบหนา เค้าน้ำอ่อนโยน มองออกว่าตอนสาว
เป็นคนสวยมาก เวลาพูดจะมีรอยยิ้มให้ความรู้สึกน่าใกล้ชิด เย่เหวินเจียรู้ดีว่า
การที่คนระดับนี้มาพบนักโทษที่รอการสอบสวนในห้องขังไม่ใช่เรื่องปกติ เธอ
พยักหน้าให้เฉิงลี่หัวอย่างระวังตัว ขยับที่ให้หล่อนั่งบนเตียงแคบๆ

“หนาวขนาดนี้เตาผิงล่ะ” เฉิงลี่หัวเหลือบมองหัวหน้าเรือนจำหน้าประตูลูก
อย่างไม่พอใจ แล้วหันมาทางเย่เหวินเจีย “อ้อ ยังเด็กกว่าที่คาดไว้” พุดจบก็
นั่งลงบนเตียงติดกับเย่เหวินเจีย แล้วก็หันรื้อกระเป๋าเอกสาร ปากก็พิมพ์
เหมือนยายแก่ “เสี่ยวเย่ เธอโง่จริงๆ เยาวชนก็อย่างนี้แหละ อ่านหนังสือมากก็
ยิ่งโง่ เธอนะเธอ...” หล่อนพบของที่ต้องการแล้ว หล่อนหยิบเอกสารปึกเล็กแนบอก
แล้วเงยหน้ามองเย่เหวินเจีย แววตาเปี่ยมด้วยความเมตตา “เยาวชนนี่นา
ใครบ้างไม่เคยทำผิด ฉันเองก็เคยทำผิด ตอนนั้นฉันอยู่ในคณะนาฏศิลป์ของกองทัพ
ที่สี่ ร้องเพลงโซเวียตเก่งมาก ในที่ประชุมศึกษาการเมืองครั้งหนึ่ง ฉันบอกวา

⁷ ช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมหน่วยงานอัยการระดับกลางและสูงอยู่ภายใต้การควบคุมของกองทัพ
ตัวแทนฝ่ายทหารมีอำนาจตัดสินขั้นสุดท้าย

เราน่าจะรวมกับโซเวียตเป็นสาธารณรัฐใหม่ที่เป็นพันธมิตรสังคมนิยมอย่างนี้แล้ว พลังของคอมมิวนิสต์สากลก็จะเข้มแข็งขึ้น...ไร้เดียงสาใจ ใครบ้างที่ไม่เคยไร้เดียงสา เหมือนที่พูดกันว่า ไม่ต้องคิดมาก ผิดก็ต้องรับผิด ต้องแก้ไข จากนั้นก็ปฏิบัติต่อไป”

คำพูดของเจิ้งลี่หัวช่วยลดระยะห่างระหว่างเย่เหวินเจี๋ยกับหล่อน เคราะห์กรรมที่เคยประสบทำให้เย่เหวินเจี๋ยรอบคอบ ไม่กล้ายอมรับความหวังดีที่เกินเลยของหล่อน

เจิ้งลี่หัววางเอกสารปิกนั้นลงบนเตียงข้างหน้าเย่เหวินเจี๋ยแล้วยื่นปากกาให้เธอ “มาเซ็นชื่อก่อนแล้วค่อยคุยกันเผยความคิดออกมา” น้ำเสียงเธอเหมือนกล่อมเด็กให้กินนม

เย่เหวินเจี๋ยมองเอกสารนั้นเจี๋ยๆ ไม่ขยับเขยื้อนและไม่รับปากกา

เจิ้งลี่หัวยิ้มอย่างผ่อนคลายเป็น “ไว้ใจฉันสิ ฉันรับประกันด้วยเกียรติ เนื้อหาในเอกสารไม่เกี่ยวข้องกับคดีของเธอ เซ็นชื่อสิ”

ผู้ติดตามซึ่งยืนอยู่ข้างๆ พุดขึ้น “เย่เหวินเจี๋ย ตัวแทนเจิ้งอยากช่วยเธอนะ หลายวันมานี้ท่านง่วนกับเรื่องของเธอ”

เจิ้งลี่หัวโบกมือให้เขาหยุดพูด “ฉันเข้าใจดี เด็กคนนี้ เฮ้อ คงตกใจแฉะเวลานี้คนส่วนหนึ่งไม่เข้าใจนโยบาย ทั้งกองทัพพัฒนาและศาลประชาชนของคุณก็เหมือนกัน ใช้วิธีการง่ายๆ หยาบกระด้าง ใช้ได้ทีไหน เอาละ เสี่ยวเย่ มาอ่านเอกสารให้ละเอียด”

เย่เหวินเจี๋ยหยิบเอกสารมาอ่านได้แสงไฟสีเหลืองสลัว ตัวแทนเจิ้งไม่ได้โกหก เอกสารชุดนี้ไม่เกี่ยวข้องกับคดีของเธอจริง แต่เกี่ยวข้องกับบิดาของเธอที่เสียชีวิตไปแล้ว มีบันทึกความสัมพันธ์ของบิดาเธอกับคนจำนวนหนึ่ง และเนื้อหาที่สนทนากัน คนที่ให้ข้อมูลคือ เย่เหวินเสว น้องสาวของเธอ ซึ่งเป็นเรดการ์ดที่กระตือรือร้นที่สุด น้องสาวอาสาเปิดโปงบิดาและได้เขียนข้อมูลจำนวนมาก ในนี้มีบางเรื่องส่งผลโดยตรงทำให้บิดาตายอย่างน่าอนาถ แต่เย่เหวินเจี๋ยอ่านนิดเดียวก็มองออกว่าคนที่เขียนเอกสารนี้ไม่ใช่ น้องสาวเธอ ข้อมูลที่เย่เหวินเสวเปิดโปง

บิดาจะเขียนด้วยถ้อยคำที่รุนแรง อ่านแต่ละบรรทัดเหมือนได้ยินเสียงประทัด เป็นตบๆ แต่เอกสารนี้เขียนอย่างสุขุมชัดเจน เนื้อหาละเอียดแม่นยำ ใครพบใคร ที่ไหน เมื่อวันที่เท่าไร เดือนไหน ปีไหน พูดคุยอะไรกัน คนนอกอ่านจะรู้สึก เหมือนบันทึกธรรมดาเรื่อยเปื่อย แต่แฝงด้วยความอำมหิต เต็มใจอย่างเย่เหวินเสว่ ไม่มีทางเทียบติด

เธอไม่เข้าใจเนื้อหาในเอกสารนัก แต่มองเห็นกลางๆ ว่าเกี่ยวข้องกับ โครงการป้องกันประเทศที่ใหญ่มากโครงการหนึ่ง ในฐานะที่เธอเป็นลูกสวานักฟิสิกส์ เธอเดาออกว่าเป็นโครงการระเบิดปรมาณูและชิปนาอูร์ข้ามทวีปที่เริ่มในปี 1964 ที่ทำให้ทั่วโลกตะลึง เวลานี้การจะโค่นคนที่มีตำแหน่งสูงต้องหาข้อมูลลับในแต่ละเรื่องที่คนคนนั้นรับผิดชอบ สองโครงการดังกล่าวอยู่ในเขตอันตรายสำหรับพวกที่วางแผนร้าย เพราะเป็นโครงการที่ศูนย์กลางพรรคดูแลเป็นพิเศษเพื่อให้พ้นจากความวุ่นวายของ ‘การปฏิวัติวัฒนธรรม’ คนพวกนี้จึงไม่อาจแทรกแซงได้

เนื่องจากปัญหาชาติกำเนิดของเธอยังไม่ผ่านการตรวจสอบจากฝ่ายการเมือง บิดาเธอไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าวโดยตรง เพียงแต่ทำงานด้านทฤษฎีอยู่วนนอก แต่การอาศัยเขาอย่างง่ายกว่าอาศัยคนที่เป็นแกนกลางของสองโครงการนี้ เย่เหวินเจียไม่รู้ว่เนื้อหาที่เขียนนี้จริงหรือเท็จ แต่แน่ใจได้ว่าทุกจุดที่ทำเครื่องหมายไว้มีพลังล้างผลาญทางการเมืองถึงชีวิต เอกสารเหล่านี้ นอกจากจะโจมตีคนที่เป็นเป้าหมายสุดท้ายแล้วยังเกี่ยวข้องกับชะตากรรมของคนอีกนับไม่ถ้วนที่จะตกลงไปในเหวลึกอย่างอนาถ ตอนท้ายของเอกสารเป็นลายมือชื่ออักษรหวัดโตของน้องสาวเธอ ส่วนชื่อของเย่เหวินเจียเป็นเพียงพยาน เธอสังเกตเห็นว่าตำแหน่งนั้นมีลายเซ็นของสามคนแล้ว

“ฉันไม่รู้ว่พ่อพูดอะไรกับคนพวกนั้น” เย่เหวินเจียวางเอกสารกลับที่เดิม แล้วพูดเบาๆ

“ไม่รู้ได้ยังไง พูดคุยที่บ้านเธอดังหลายครั้ง น้องสาวเธอยังรู้เลย เธอไม่รู้ได้ยังไง”

“ฉันไม่รู้จริงๆ”

“แต่นี้อาจเป็นความจริง เธอต้องเชื่อหน่วยเหนือ”

“ฉันไม่ได้บอกว่าไม่จริง แต่ฉันไม่รู้จริงๆ ฉันเซ็นชื่อไม่ได้”

“เย่เหวินเจี๋ย” ผู้ติดตามก้าวมาข้างหน้าแต่ถูกตัวแทนเฉิงห้ามไว้ หล่อนขยับเข้าไปใกล้เย่เหวินเจี๋ย ดึงมือที่เย็นเฉียบของเธอแล้วว่า

“เสี่ยวเย่ ฉันบอกตามตรงนะ คติของเธอยึดหยุ่นได้มาก ชั้นเบาคือเยาวชนปัญญาชนถูกหนังสือปฏิบัติพลกอลง ไม่ใช่เรื่องใหญ่โต ไม่จำเป็นที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายแค่นี้ไปศึกษาครั้งหนึ่ง เขียนสำรวจความผิดตัวเองให้ตีหน่วยเธอก็กลับกองทหารได้แล้ว แต่ถ้าชั้นหนัก เสี่ยวเย่เอ๋ย เธอรู้แก่ใจจะตัดสินใจว่าทำผิดฐานปฏิบัติก็ทำได้คดียุติการเมืองของเธอเวลานี้ สำนักอัยการยอมเอียงซ้าย แต่ไม่ไปขวา ซ้ายเป็นปัญหาวิธีการ ขวาเป็นปัญหาแนวทางในที่สุดท้ายทิศทางการหลักก็ต้องให้คณะกรรมการทหารตัดสิน แน่แน่นอนว่าเราคุยกันเป็นการภายใน”

ผู้ติดตามพูดเสริม “ตัวแทนเฉิงหวังดีต่อเธอจริงๆ เธอเองก็เห็น มีคนเซ็นชื่อเป็นพยานแล้วสามคน เธอจะเซ็นหรือไม่ ไม่สำคัญหรอก เย่เหวินเจี๋ยอย่าโง่กสิ”

“ใช่ เสี่ยวเย่ ฉันเสียใจที่เห็นเด็กมีความรู้ของเธอถูกทำลายอย่างนี้! ฉันอยากช่วยเธอจริงๆ แต่เธอต้องให้ความร่วมมือ คูสิ หรือคิดว่าฉันจะทำร้ายเธอ”

เย่เหวินเจี๋ยไม่ได้มองตัวแทนฝ่ายทหาร เธอเห็นเลือดของบิดา “ตัวแทนเฉิงฉันไม่รู้เรื่องที่เขียนในนั้น ฉันไม่เซ็นหรอก”

เฉิงลี่หัวหนึ่งเงิบจ้องมองเย่เหวินเจี๋ยครู่หนึ่ง ท่ามกลางอากาศที่หนาวเย็นราวกับจะทำให้ทุกอย่างจับแข็ง จากนั้นหล่อนจึงหยิบเอกสารใส่กระเป๋าแล้วลุกขึ้นยืน สีหน้าที่ดูมีเมตตา ยังคงอยู่แต่จับแข็งราวกับสวมหน้ากากปูนปลาสเตอร์ หล่อนเดินไปที่มุมห้องด้วยสีหน้าเมตตา ที่นั่นมีถังน้ำสำหรับล้างหน้า หล่อนยกถังน้ำขึ้นเทน้ำใส่ร่างเย่เหวินเจี๋ยครึ่งถัง อีกครึ่งถึงเทใส่ผ้าห่มด้วยกิริยาที่หนักแน่นไม่ลังเล จากนั้นก็ยื่นถังทิ้ง เดินจากห้องไป ทิ้งท้ายด้วยคำดำ “นั่งบ้านนี้ต่อต้านจริง!”

หัวหน้าเรือนจำออกไปเป็นคนสุดท้าย เขาเหลือบมองเย่เหวินเจียที่เปียกโชกแวบหนึ่งอย่างเย็นชา “ปัง” เสียงปิดประตูลงกลอน

ฤดูหนาวที่มองโกเลียใน ความหนาวเหน็บทะลวงผ่านเสื้อผ้าที่เปียกชื้น รวากับฝ่ามือยักษ์ที่บีบเค้น เย่เหวินเจียได้ยินเสียงฟันของตัวเองกระทบกัน ดังกึกกัก จากนั้นเสียงก็หายไป ความหนาวเหน็บที่ทะลวงเข้าไปถึงกระดูกทำให้โลกแห่งความจริงเบื้องหน้าเปลี่ยนเป็นสีขาวขุ่น เธอรู้สึกราวกับจิ้งจอกน้ำแข็งก้อนใหญ่ ตัวเธอเองเป็นสิ่งมีชีวิตหนึ่งเดียวท่ามกลางก้อนน้ำแข็ง เด็กสาวที่กำลังจะหนาวตายคนนี้ไม่มีแม่แต่มีซิดในมือ มีเพียงภาพหลอน

ก้อนน้ำแข็งที่ห่อหุ้มเธอไว้เริ่มละลาย เบื้องหน้ามีตึกใหญ่ บนตึกมีเด็กสาวกำลังโบกธงแดงผืนใหญ่ ร่างที่บอบบางตัดกับผืนธงขนาดใหญ่อย่างชัดเจน เธอคือเย่เหวินเสว่ น้องสาวของเย่เหวินเจีย หลังจากตัดขาดจากครอบครัวซึ่งเป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียงและเป็นนักปักษีปฏิบัติ เย่เหวินเจียก็ไม่เคยได้ข่าวของน้องสาวอีก จนกระทั่งไม่นานมานี้จึงรู้ว่าน้องสาวตายอย่างน่าอนาถในการต่อสู้ด้วยอาวุธเมื่อสองปีก่อน ขณะสะลึมสะลือคนโบกธงกลายเป็นไปมู่หลิน แวนตา เขาสะท้อนแสงไฟด้านล่างของตึก จากนั้นก็กลายเป็นตัวแทนเฉิง เป็นสาวหลินมารดาเธอ เป็นบิดาเธอ คนถือธงเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ธงโบกสะบัดตลอดเวลา เหมือนลูกตุ้มนาฬิกาที่ไม่เคยหยุดนับถอยหลัง เวลาชีวิตของเธอที่เหลืออยู่ไม่มาก

งคงค่อยๆ เลื่อนราง ทุกสิ่งทุกอย่างเลื่อนราง ก้อนน้ำแข็งที่บรรจุจักรวาลจะผืนึกเธอไว้ที่ใจกลางครั้งนี้เป็นน้ำแข็งสีดำ

บทที่ 3

หงฮ่าบ (หนึ่ง)

ไม่รู้ว่เวลาผ่านไปนานเท่าไร เย่เหวินเจียได้ยินเสียงกระหึ่มหนักแน่นดังมาจากทุกทิศทาง ขณะที่สติเลือนราง เธอรู้สึกเหมือนมีเครื่องยนต์ขนาดใหญ่เจาะหรือเลื่อยก้อนน้ำแข็งยักษ์ที่หุ้มเธอออก โลกยังคงดำมืดแต่เสียงดังกระหึ่มกลับเหมือนจริงมากขึ้นเรื่อยๆ ในที่สุดเธอก็แน่ใจแล้วว่าต้นเสียงไม่ได้มาจากสวรรค์หรือนรก เธอรู้ว่าตนเองยังหลับตาอยู่จึงพยายามลืมตาที่หนักอึ้ง...แรกสุดเธอมองเห็นโคมไฟซึ่งฝังอยู่ในเพดานครอบด้วยลวดเหล็กคล้ายกับกันกระแทกเปล่งแสงสลัวออกมา เพดานดูเหมือนเป็นโลหะ เธอได้ยินเสียงผู้ชายร้องเรียกชื่อเธอเบาๆ

“คุณมีไข้สูง” ผู้ชายคนนั้นบอก

“นี่ที่ไหน” เย่เหวินเจียถามอย่างอ่อนแรง รู้สึกเหมือนไม่ใช่เสียงของตัวเอง

“บนเครื่องบิน”

เย่เหวินเจี๋ยรู้สึกอ่อนแรง เธอหลับไปขณะที่สะลึมสะลือ เสียงกระหึ่มยังคงอยู่กับเธอตลอดเวลา ผ่านไปครู่หนึ่ง เธอตื่นขึ้นมาอีก คราวนี้ความรู้สึกหายไป ความเจ็บปวดเข้ามาแทนที่ ปวดมากทั้งศีรษะและข้อต่อแขนขา ลมปากก็ร้อนระอุ เจ็บคอ กลืนน้ำลายเหมือนกลืนถ่านไฟ

เย่เหวินเจี๋ยหันไปมองเห็นชายสองคนสวมเสื้อคลุมทหารตัวใหญ่เหมือนของตัวแพนด้า ที่ต่างกันคือทั้งสองสวมหมวกทหารติดดาวแดงห้าแฉก คอเสื้อที่เปิดออกเผยให้เห็นแถบสีแดงที่ปกคอเสื้อทหารด้านใน หนึ่งในนั้นสวมแว่น เย่เหวินเจี๋ยยังพบว่าตัวเธอมีเสื้อคลุมทหารตัวใหญ่ห่มไว้ เสื้อตัวนี้แห้งและอุ่นมาก

เธอยันตัวลุกขึ้นได้อย่างยากเย็น เห็นหน้าต่าเครื่องบินอีกด้านหนึ่ง มองเห็นทะเลเมฆเคลื่อนผ่านไปช้าๆ ที่ด้านนอกแสงแดดส่องแสบตา เธอรีบเบนสายตากลับมาเห็นในห้องแคบๆ นี้เต็มไปด้วยหีบเหล็กสีเขียวทหาร มองผ่านหน้าต่างอีกด้านหนึ่งเห็นเงาใบพัดที่หมุนอยู่ข้างบน เธอเดาว่าเธออยู่บนเฮลิคอปเตอร์

“นอนลงเถอะ” ทหารที่สวมแว่นพูดพลางพุงเธอให้นอนลงแล้วห่มผ้าให้

“เย่เหวินเจี๋ย บทความนี้คุณเป็นคนเขียนหรือ” ทหารอีกคนถามนิตยสารภาษาอังกฤษยื่นมาข้างหน้าให้เธอดูบทความชื่อ ‘รังสีของดวงอาทิตย์อาจมีแถบพลังงานและการสะท้อนแบบจำเพาะ’ จากนั้นจึงพลิกปกหนังสือให้เธอดู เป็นนิตยสารฟิสิกส์ดาราศาสตร์ฉบับที่หนึ่งปี 1966

“ใช่แน่ๆ ยังต้องยืนยันหรือ” ทหารที่สวมแว่นคว้านิตยสารไป จากนั้นจึงแนะนำตัว

“เขาคือผู้ชี้แนะๆ เหลยจื้อเฉิงแห่งสถานีหังอาน ส่วนผมชื่อหยางเว่ยหนึ่ง เป็นหัวหน้าวิศวกรที่สถานีครับ อีกหนึ่งชั่วโมงเครื่องจะลงจอด คุณพักผ่อนเถอะ”

หยางเว่ยหนึ่งหรือนี้ เย่เหวินเจี๋ยไม่พูดออกมา เพียงแต่มองเขาด้วยความประหลาดใจ เห็นสีหน้าเขาเรียบเฉยมาก ชัดเจนว่าไม่ยากให้คนอื่นรู้ว่าเขากับเธอรู้จักกัน หยางเว่ยหนึ่งเคยเป็นนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยและเป็นศิษย์ของ

เย่เจ้อไท่ ตอนที่เขาเรียนจบ เย่เหวินเจี๋ยเพิ่งเข้าเรียนปีหนึ่ง เธอยังจำได้แม่นตอนที่หยางเว่ยหนิงมาบ้านเธอครั้งแรก ตอนนั้นเขาเพิ่งเรียนปริญญาโทจึงมาคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษาเรื่องหัวข้อวิจัย หยางเว่ยหนิงบอกว่าเขาสนใจเรื่องการทดลองและการนำไปใช้ พยายามเลี่ยงให้ห่างจากทฤษฎีพื้นฐานมากที่สุด เย่เหวินเจี๋ยจำได้ว่าตอนนั้นบิดาพูดว่า “ผมไม่ค้าน แต่เราศึกษาทฤษฎีฟิสิกส์โดยเฉพาะ คุณทำอย่างนี้มีเหตุผลอะไร” หยางเว่ยหนิงตอบว่า “ผมอยากทุ่มเทให้กับยุคสมัยสร้างผลงานที่เป็นจริงครับ” บิดาบอกว่า “ทฤษฎีเป็นพื้นฐานของการนำไปใช้และการค้นพบกฎของธรรมชาติ นี่ไม่ใช่คุณูปการยิ่งใหญ่ที่สุดของยุคสมัยหรือ” หยางเว่ยหนิงล้งเลเล็กน้อย ในที่สุดก็พูดความจริง “การวิจัยทฤษฎีทำให้เกิดผลทางความคิดได้ง่าย” คำพูดเขาทำให้บิดานิ่งเงียบ

หยางเว่ยหนิงเป็นคนปราดเปรื่อง พื้นฐานทางคณิตศาสตร์แน่น ความคิดเฉียบคม แต่ช่วงเวลายาวนานในการทำงานวิจัย ความสัมพันธ์ของเขากับอาจารย์บางครั้งก็ใกล้ชิด บางครั้งก็ห่างเหิน นับถือกันอยู่ห่างๆ เวลานั้นเย่เหวินเจี๋ยพบหน้าหยางเว่ยหนิงบ่อยครั้ง อาจเป็นเพราะอิทธิพลจากบิดา เธอจึงไม่สนใจเขานัก ส่วนเขาสนใจเธอหรือไม่ เย่เหวินเจี๋ยไม่รู้ ต่อมาหยางเว่ยหนิงก็เรียนจบอย่างราบรื่นไม่นานก็ขาดการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา

เย่เหวินเจี๋ยหลับตาลงอย่างอ่อนแรงอีกครั้ง ทหารสองนายผละจากเธอไปพูดคุยกันเบาๆ ที่หลังหีบแถวที่หนึ่ง ห้องโดยสารแคบมากเย่เหวินเจี๋ยจึงได้ยินเสียงพูดคุยกั่วมกลางเสียงเครื่องยนต์ที่ตั้งกระหึ่ม

“ผมยังรู้สึกว่าการนี้ไม่ค่อยเหมาะสม” เป็นเสียงเหลวจ้อเฉิง

หยางเว่ยหนิงย้อนถาม “งั้นคุณหาคนที่ผมต้องการจากช่องทางปกติได้ไหม”

“เฮ้อ ผมเองก็พยายามเต็มที่ สาขาวิชานี้ไม่มีในกองทัพ หากจากหน่วยราชการก็จะเกิดปัญหามาก คุณก็รู้ระดับความลับของโครงการนี้ ข้อแรกสุดต้องเป็นทหาร ปัญหาใหญ่อีกว่านั่นคือตามระเบียบการรักษาความลับต้องแยกออกมทำงานที่สถานี่เป็นเวลาานขนาดนี้ แล้วคู่สมรสจะทำยังไง ก็ต้องมาที่สถานี่

เรื่องนี้ไม่มีใครยอม คนที่เหมาะสมสองคนที่เลือกไว้ยอมอยู่ที่โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน
เจ็ดพฤษภา แต่ไม่ยอมมา แน่ละเราบังคับให้ย้ายมาได้ แต่งานนี้ถ้าไม่เต็มใจยอม
ทำไม่ได้”

“ถึงต้องทำอย่างนี้ใจ”

“แต่ทำอย่างนี้ผิดระเบียบมากเกินไป”

“โครงการนี้ก็ผิดระเบียบอยู่แล้ว ถ้าเกิดเรื่องขึ้นผมรับผิดชอบเอง”

“หัวหน้าหยางนะ หัวหน้าหยาง คุณรับผิดชอบไหวหรือ คุณอยู่กับ
เทคโนโลยีมาตลอด ‘หงอ้าน’ ต่างจากโครงการสำคัญอื่นของกระทรวงกลาโหม
เพราะความซับซ้อน เป็นความซับซ้อนที่นอกเหนือจากเรื่องเทคโนโลยี”

“คุณพูดถูกแล้ว”

ขณะที่เฮลิคอปเตอร์ลงจอดก็เป็นเวลาพลบค่ำแล้ว เย่เหวินเจียปฏิเสธ
เมื่อหยางเว่ยหนิงและเหลยจื่อเฉิงจะช่วยพยุง เธอเดินลงจากเครื่องอย่างยากเย็น
ลมพัดแรงจนเธอเกือบล้มเป็นลมที่พัดเหนือใบพัดซึ่งหมุนอยู่สูงเสียงเล็กแหลม
ดังหวีดหวิว เย่เหวินเจียคุ้นเคยกับป่าในสายลม เธอรู้จักลมนี้ ลมก็รู้จักเธอ นี่คือ
สายลมแห่งต้าซิงอันหลัง

ชั่วคราวเธอก็ได้ยินเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงทุ้มต่ำดังหึ่งๆ หนักแน่นและมี
พลังราวกับกลายเป็นฉากหลังของโลกทั้งใบ นี่คือเสียงของเสาอากาศแบบ
จานหมุนกลางสายลมซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลต้องเดินเข้าไปใกล้จึงจะรู้สึกถึงขนาดอันมหึมา
ของเสาอากาศนี้ ชีวิตของเย่เหวินเจียในเดือนนี้ได้วนเป็นวงใหญ่แล้ววกกลับมา
อีก...บัดนี้เธออยู่บนยอดเขาเรดาร์

เย่เหวินเจียหันไปทางทิศซึ่งเป็นที่ตั้งของกองทหารพัฒนา เห็นเพียงผืนป่า
กว้างใหญ่ขมุกขมัวยามค่ำคืน

ชัดเจนว่าเฮลิคอปเตอร์ไม่ได้บินไปรับเธอเป็นการเฉพาะ ทหารหลายนาย
เดินมายกหีบจากห้องโดยสาร แต่ละคนเดินผ่านเธอไปไม่มีใครมองเธอ เธอรวม
ทั้งเหลยจื่อเฉิงและหยางเว่ยหนิงเดินเรียงกันไปข้างหน้า เย่เหวินเจียพบว่ายอดเขา

เรตาร์กว้างใหญ่จริงๆ ใต้เสาอากาศมีอาคารสีขาวห่อหมกหนึ่ง เมื่อเทียบกับเสาอากาศแล้วอาคารเหล่านี้ก็เหมือนบล็อกไม้สวยงาม ทั้งสามเดินตรงไปที่ประตูใหญ่ของสถานี ซึ่งมีทหารสองคนรักษาการณ์อยู่ พอมาถึงหน้าประตูก็หยุดเดิน

เหลยจื่อเฉิงหันไปทางเย่เหวินเจี๋ยพูดอย่างเคร่งขรึม “เย่เหวินเจี๋ย ความผิดฐานปฏิบัติกฎปฏิบัติของคุณมีหลักฐานชัดเจน การไต่สวนจะทำให้คุณรับโทษตามความผิด เวลานี้เบื้องต้นคือโอกาสที่คุณจะสร้างความชอบเพื่อไถ่โทษ คุณจะรับหรือปฏิเสธก็ได้” เขาชี้ไปทางเสาอากาศ “ที่นี่เป็นสถานีวิจัยวิทยาศาสตร์ของกระทรวงกลาโหม หนึ่งในโครงการวิจัยที่ดำเนินอยู่ต้องการความรู้เฉพาะที่คุณมี รายละเอียดต้องขอให้หัวหน้าวิศวกรหยางแนะนำ คุณต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ” พูดจบก็พยักหน้าให้หยางเว่ยหนิง จากนั้นก็เดินตามทหารที่ล่าเสียงสิ่งของเข้าไปในสถานี

หยางเว่ยหนิงรอกจนคนอื่นหันไปไกลแล้วจึงหันมาพยักหน้าให้เย่เหวินเจี๋ย แล้วพาเธอเดินห่างออกไป เห็นได้ชัดว่าเธอไม่ยอมให้ทหารยามได้ยินการสนทนา พอถึงตอนนี้เธอไม่ปิดบังว่ารู้จักเธอมาก่อน “เย่เหวินเจี๋ย ผมต้องบอกคุณให้ชัดเจน นี่ไม่ใช่โอกาสหรอก ผมสอบถามคณะกรรมการศาลทหารแล้ว แม้เฉิงลี่หัวจะเสนอให้ลงโทษสถานหนัก แต่พิจารณาจากรูปธรรม คดีของคุณอย่างมากก็จำคุกสิบปี ถ้ามีการลดโทษก็น่าจะเหลือเพียงหกเจ็ดปี แต่ที่นี่...” เขาหันไปมองสถานี “เป็นโครงการวิจัยลับสุดยอด ด้วยฐานะของคุณพอผ่านประตูนี้เข้าไปแล้วอาจจะ...” เขาชะงักครู่หนึ่ง ราวกับจะให้เสียงกระหึ่มของเสาอากาศกลางสายลมช่วยเพิ่มความหนักแน่นให้เสียงของตน “ออกไปไหนไม่ได้ตลอดชีวิต”

“ฉันจะเข้าไป” เย่เหวินเจี๋ยตอบเบาๆ

หยางเว่ยหนิงตกใจกับการตอบรับอย่างรวดเร็วเช่นนี้ “คุณไม่จำเป็นต้องรีบตัดสินใจ กลับไปที่เฮลิคอปเตอร์ก่อนก็ได้ อีกสามชั่วโมงเครื่องถึงจะบิน ถ้าคุณปฏิเสธผมจะส่งคุณกลับไป”

“ฉันไม่กลับ เข้าไปกันเถอะ” เสียงเธอเบามากแต่แฝงด้วยความหนักแน่น

เด็ดเดี่ยว เวลานั้นนอกจากโลกหลังความตายซึ่งไม่รู้ว่ามีอยู่จริงหรือไม่ ที่ที่เธออยากอยู่ที่สุดก็คือยอดเขาที่แยกออกจากโลกอย่างนี้ ที่นี่เธอจะรู้สึกปลอดภัยอย่างทีรอคอยมาเนิ่นนาน

“ควรจะรอบคอบหน่อย คิดดูให้ดีว่านี่หมายความว่าอย่างไร”

“ฉันอยู่ที่นี้ตลอดชีวิตได้”

หยางเว่ยหนิงก้มหน้านิ่ง เขามองไกลออกไป คล้ายกับจะยัดเยียดเวลาให้เย่เหวินเจี๋ยไตร่ตรอง เย่เหวินเจี๋ยก็นิ่งเงียบ เธอขยับเสื้อคลุมให้กระชับแล้วมองไกลออกไปกลางสายลม ที่นั่นต่าซิงอันหลังเลือนหายไปในความมืดมิดยามค่ำคืนแล้ว ท่ามกลางความหนาวเย็นไม่มีเวลามากนัก หยางเว่ยหนิงตัดสินใจเดินตรงไปที่ประตูใหญ่ เขาเดินเร็วมากเหมือนจะสลัดเย่เหวินเจี๋ย แต่เย่เหวินเจี๋ยเดินตามมาติดๆ ก้าวผ่านประตูใหญ่เข้าไปในสถานีห้องอ่าน หลังจากที่ตั้งคู่เข้าไปแล้ว ทหารยามก็ปิดประตูเหล็กที่หนักอึ้งทั้งสองบาน

พอเดินไประยะหนึ่งหยางเว่ยหนิงก็หยุด เขาขึ้นไปที่เสาอากาศแล้วพูดกับเย่เหวินเจี๋ย “นี่เป็นโครงการวิจัยอาวุธขนาดใหญ่ ถ้าสำเร็จจะมีความหมายยิ่งกว่าระเบิดปรมาณูหรือระเบิดไฮโดรเจน”

เมื่อเดินมาถึงตึกใหญ่ที่สุดของสถานี หยางเว่ยหนิงตรงเข้าไปเปิดประตู เย่เหวินเจี๋ยเห็นป้ายที่หน้าประตู ‘ห้องส่งสัญญาณ’ เธอเดินเข้าไป ไร่ร้อนปนกลิ่นน้ำมันเครื่องโซยมา เห็นห้องโถงกว้างมีอุปกรณ์วางเรียงกันแน่นไฟสัญญาณและภาพจากจอแสดงผลของเครื่องออสซิลโลสโคป (เครื่องวัดสัญญาณไฟฟ้า) ส่องสว่างเป็นแสงเดี่ยว เจ้าหน้าที่ประจำเครื่องในชุดทหารสืบทว่าคนนั่งอยู่หน้าเครื่องมือที่เรียงกันเป็นแถว จนแทบจะกลบฝังพวกเขาไว้ราวกับนั่งจับเก้าอี้อยู่ในหลุมเปลวเพลิง เสียงสั่งการอิงอลเคร่งเครียดดังขึ้นเป็นระยะๆ

“ที่นี้อุ่นขึ้นหน่อย คุณรอสักเดี๋ยว ผมไปจัดการที่פקให้คุณก่อนเดี๋ยวกลับมา” หยางเว่ยหนิงบอกเย่เหวินเจี๋ยพร้อมกับขึ้นไปเก้าอี้ข้างโต๊ะใกล้ประตูให้เธอนั่งที่นั่น เย่เหวินเจี๋ยเห็นที่โต๊ะมีชายคนหนึ่งนั่งอยู่ก่อน เป็นทหารรักษาการณ์พกปืนสั้น

“ฉันออกไปรอข้างนอกดีกว่า” เย่เหวินเจียหยุดเดินแล้วเอ่ยขึ้น
หยางเว่ยหนิงยิ้มอย่างเป็นมิตร “ต่อไปคุณก็จะเป็นเจ้าหน้าที่ของสถานี
คุณจะไปที่ไหนก็ได้ยกเว้นบางที่” พูดจบสีหน้าเขาดูเหมือนจะลำบากใจ เห็นได้
ชัดเจนว่าคำพูดนี้มีความนัย...คุณออกไปจากที่นี่ไม่ได้

“ให้ฉันไปรอข้างนอกเถอะ” เย่เหวินเจียยืนยัน

“งั้น...ก็ได้” หยางเว่ยหนิงเหลือบมองทหารรักษาการณ์ซึ่งไม่ได้ใส่ใจ
คนทั้งสอง ดูเหมือนหยางเว่ยหนิงจะเข้าใจเธอดีจึงพาเธอออกไปจากห้องส่งสัญญาณ
“คุณมาหลบลมตรงนี้ก่อน อึกไม่ก็หน้าที่ผมก็กลับมา แค่นี้พาคนช่วยก่อไฟในห้อง
ความเป็นอยู่ที่สถานีตอนนี้ยังไม่ค่อยดี ไม่มีเครื่องทำความร้อน” พูดจบก็ก้าว
ออกไปอย่างรวดเร็ว

เย่เหวินเจียยืนอยู่ข้างประตูห้องส่งสัญญาณ เสาอากาศขนาดมหึมาตั้ง
ตระหง่านอยู่ด้านหลังเธอ ยึดครองครึ่งหนึ่งของฟากฟ้ายามราตรี ที่นี่เธอได้ยิน
เสียงจากข้างในอย่างชัดเจน จู่ๆ เสียงสั่งการที่ตั้งอิงอลก็ขาดหายไป ห้องส่ง
สัญญาณเงียบกริบ ได้ยินแต่เสียงหึ่งๆ จากอุปกรณ์ดังแว่วมา จากนั้นก็เป็นเสียง
ผู้ชายซึ่งสะกดทุกสิ่งทุกอย่าง

“กองพลทหารปืนใหญ่ที่สอง กองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย
การส่งสัญญาณตามปกติครั้งที่ 147 ของโครงการหงอ้าน ตรวจสอบคำสั่ง
เรียบร้อยนับถอยหลัง 30 วินาที!”

“เป้าหมายอยู่ที่เอสาม หมายเลขพิกัด : BN20197F ตรวจสอบตำแหน่ง
เรียบร้อยนับถอยหลัง 25 วินาที!”

“หมายเลขสัญญาณที่ส่ง 22 หมายเลขเหตุไม่มีการถ่ายโอน ไม่มีตรวจสอบ
หมายเลขสัญญาณครั้งสุดท้ายเรียบร้อยนับถอยหลัง 20 วินาที!”

“หน่วยพลังงานรายงานปกติ!”

“หน่วยเข้ารหัสรายงานปกติ!”

“หน่วยขยายพลังรายงานปกติ!”

“ตรวจสอบการรบกวนรายงานปกติ!”

“ขั้นตอนไม่อาจย้อนกลับนับถอยหลัง 15 วินาที!”

ทุกอย่างสงบลงหลังจากนั้นลึบกว่าวินาที เมื่อเสียงสัญญาณดังขึ้น ไฟสีแดงดวงหนึ่งบนเสาอากาศก็สว่างจ้า

“เริ่มส่งสัญญาณ! ทุกหน่วยเตรียมเผ่าสังเกตุ!”

เย่เหวินเจียรู้สึกคันใบหน้าเล็กน้อย เธอรู้ว่าเกิดสนามไฟฟ้าขนาดมหึมาขึ้น จึงแหงนหน้ามองตามทิศทางของเสาอากาศ เห็นเมฆบางๆ กลุ่มหนึ่งบนท้องฟ้า ยามค่าเปล่งแสงสีน้ำเงินเรื่อ แสงนั้นอ่อนมาก แรกสุดเธอคิดว่าตัวเองตาผาด แต่พอเมฆกลุ่มนั้นเคลื่อนออกจากท้องฟ้าแถบนั้นแสงของเมฆก็เลือนหายไป เมฆกลุ่มอื่นก็เปล่งแสงเหมือนกัน ในห้องส่งสัญญาณเสียงคำสั่งดังอิงอลอีกครั้ง เธอจะจับใจความได้อย่างไร

“หน่วยขยายพลังขัดข้อง เครื่องแมกนีตรอนหมายเลข 3 ไหม้เสียหาย!”

“หน่วยสำรองทำงานแทนปกติ!”

“จุดพัก 1 การถ่ายโอนปกติ!”

.....

เย่เหวินเจียได้ยินอีกเสียงหนึ่งพื้พื้เลื่อนรางแล้วเห็นเงาดำเป็นแถบๆ ปรากฏขึ้นที่ป่าทึบบริเวณเชิงเขา ร่อนเป็นวงขึ้นไปบนท้องฟ้า เธอนึกไม่ถึงว่าในป่าที่หนาวเย็นจะมีนกมากมายแต่กั้น จากนั้นเธอก็เห็นภาพที่น่าสะพรึงกลัว นกฝูงหนึ่งบินเข้าไปในขอบเขตที่เสาอากาศชี้ไป มีเมฆเรืองแสงเป็นฉากหลัง เธอเห็นชัดว่านกทั้งฝูงทยอยกันร่วงลงมา

กระบวนการนี้ต่อเนื่องกันราวสิบห้านาที จากนั้นดวงไฟสีแดงบนเสาอากาศก็ดับลง ความรู้สึกคันที่ผิวหนังของเย่เหวินเจียก็หายไป ในห้องส่งสัญญาณยังคงมีเสียงออกคำสั่งดังอิงอลตลอดเวลา แม้เสียงผู้ชายที่ตั้งกังวานจะหยุดแล้ว

“การส่งสัญญาณครั้งที่ 147 ของโครงการหงอ้านเสร็จสิ้น ปิดระบบส่ง

สัญญาณ หงอ้านเข้าสู่ภาวะรับสัญญาณ ขอให้ฝ่ายรับสัญญาณรับอำนาจการควบคุมระบบพร้อมกับรายงานตัวเลขจุดพัก”

“ขอให้ทุกหน่วยจัดบันทึกการส่งสัญญาณอย่างจริงจัง ให้หัวหน้าหน่วยทุกหน่วยเข้าร่วมการประชุมการส่งสัญญาณที่ห้องประชุมตามปกติ เรียบร้อย”

ทุกอย่างเงียบลงเหลือแต่เสียงจากเสาอากาศปะทะสายลม เย่เหวินเจี๋ยมองดูฝูงนกบนท้องฟ้ายามค่ำคืนที่ทยอยบินกลับป่า เธอแหงนมองเสาอากาศอีกครั้งเห็นเหมือนฝ่ามือยักษ์กางออกไปยังท้องฟ้ามีพลังเร้นลับเหนือธรรมดา เธอมองท้องฟ้าตามทิศทางของฝ่ามือ ไม่เห็นเป้าหมายหมายเลข BN20197F ที่ถูกโจมตี ด้านหลังของเมฆเบาบางมีเพียงดวงดาวที่หนาวเหน็บของปี 1969